

**Prilog Izvješću o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću na
Nacrt prijedloga strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.-2020.)**

Objedinjene primjedbe od strane predstavnika zainteresirane javnosti na Nacrt prijedloga strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.-2020) pristigle putem održanog internetskog, javnog savjetovanja provedenog u razdoblju od 28. siječnja do 14. veljače 2014. godine, te očitovanja o prihvaćanju / neprihvaćanju istih.

Redni broj	Ime osobe/ institucije koja je sudjelovala u javnoj raspravi	Tekst primjedbe/prijedloga	Odgovor
1.	<p>Pučka pravobraniteljica Lora Vidović</p> <p>- načelne primjedbe i prijedlozi poboljšanja teksta</p>	<p>U uvodnom dijelu Strategije, Europska socijalna povelja navodi se kao jedan od temeljnih dokumenata u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Kako Europska socijalna povelja (revidirana) iz 1996. godine postupno zamjenjuje prvi ugovor iz 1961. godine i Dodatni Protokol iz 1988. godine, predlažemo da je Republika Hrvatska uskoro ratificira i da to bude i jedan od ciljeva ove Strategije. Ako se ovaj prijedlog prihvati, trebalo bi planirati i donošenje novih ili izmjenu postojećih propisa radi usklađivanja s Revidiranom poveljom.</p> <p>Nastavno, daje se par načelnih tehničkih komentara.</p> <p>Predlažemo urediti tekst Strategije tako da se izmjene dijelovi u kojima se navode prava i propisi koji se više ne primjenjuju te uskladiti nazive akata, primjerice umjesto nacrt prijedloga zakona navesti konačni prijedlog zakona ili navesti točan naziv zakona jer je u međuvremenu donesen i stupio je na snagu.</p> <p>Nadalje, predlažemo u svim točkama o strateškim područjima redosljed glavnih strateških aktivnosti uskladiti na način da prati prethodni tekst u kojem se navodi</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA- Vlada Republike Hrvatske poduzima daljnje korake u pogledu ratifikacije Revidirane socijalne povelje. Očekuje se da će prijedlog biti upućen Hrvatskom saboru do ljeta 2014. godine. U sam proces odabira novih članaka Revidirane povelje uključit će se socijalni partneri, u čemu ključnu ulogu ima Gospodarsko-socijalno vijeće, ali i predstavnici organizacija civilnog društva. Taj proces nije dio ove strategije</p> <p>PRIHVAĆA SE –Radna skupina izradila je i prihvatila prijedlog dokumenta prije nego su navedeni propisi stupila na snagu te je stoga došlo do manjkavosti koje će u konačnom prijedlogu biti riješene</p> <p>PRIHVAĆA SE</p>

	<p>problematika, primjerice u točki 4.3. „Stanovanje i dostupnost energije,, o potrebi uređenja statusa ugroženog kupca, odnosno pomoći energetske ugroženim kategorijama stanovništva, govori se na kraju teksta prije utvrđenih glavnih strateških aktivnosti, a konkretna strateška aktivnost je pod točkom 3. od ukupno 7. točki.</p> <p>Generalno, tekst ima jezičnih i gramatičkih grešaka zbog čega je na nekim mjestima nejasan (npr. str.10, Poglavlje 3.1. – puno nabranja bez točne interpunkcije). Na sadržajnoj razini, čini se da se Strategijom nastojalo obuhvatiti sve ranjive skupine i njihove potrebe, ublažavanje posljedica siromaštva, ali i prevenciju uzroka. Trebalo bi još pažnje posvetiti preciznijim informacijama za pojedine skupine</p>	<p>Budući da je tekst prošao lekturu provjerit će se navedena primjedba.</p>
<p>Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja</p>	<p>Predlaže se nova rečenica: “Socijalna prava razumijevaju pravo građana na korištenje civilizacijskih stečevina društva u kojem žive, a kreiraju se i implementiraju putem socijalnih programa i aktivnosti raznih sudionika. Uz osobne i političke slobode i prava, gospodarska i kulturna prava, te pravo na zdrav život, socijalna prava zaštićena su Ustavom i zakonom.</p>	<p>PRIHVAĆA SE</p>
	<p>POLAZNE OSNOVE ZA IZRADU STRATEGIJE U poglavlju 2. 1. na str. 4. u dijelu rečenice „RH ima relativno nepovoljne javnozdravstvene pokazatelje, a starije osobe, djeca, osobe s invaliditetom i manjine predstavljaju osjetljiviju skupinu;“ – potrebno je pojašnjenje radi jasnoće teksta – odnosi li se ovaj zaključak na nacionalne ili neke druge manjine?</p>	<p>Misli se na sve manjine (naveden je izvor)</p>
	<p>STRATEŠKI OKVIR U dijelu 3. 2. na str. 11. najranjivije skupine stanovništva i zaštita od diskriminacije...“Izbjeglice i povratnici zauzimaju još uvijek visoko mjesto...“ predložimo poboljšanje i pojašnjenje teksta: „Njihov položaj dodatno pogoršava činjenica da se mahom radi o starijem stanovništvu, koje češće boravi na ruralnom nego urbanom području, dakle udaljeni su od mreža socijalne i društvene potpore.“</p>	<p>PRIHVAĆA SE</p>
	<p>Nadalje, na str. 11. za dio rečenice „Romi ...čine jednu od najranjivijih skupina...“ predložimo poboljšanje teksta, uvrštavanjem preporuke Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013-2020 - ...“tijekom provedbe mjera Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA</p>

		<p>plana Desetljeća za uključivanje Roma, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pokazale su se kao slabe točke. Niti jedan od strateških dokumenata nije bio obvezujući za lokalne vlasti te je svaka jedinica lokalne samouprave samostalno odlučivala o tome hoće li i u kojem opsegu provoditi predviđene mjere. Kao rezultat, i pored kontinuiranog povećanja ulaganja Vlade Republike Hrvatske u procese uključivanja Roma, trajan i održiv učinak nije u potpunosti postignut. Daljnje mjere za daljnju decentralizaciju provedbe politika i mjera, s jasnijom razradom prioriteta Desetljeća i Strategije (za inkluziju Roma) na lokalnim razinama uprave, su nužne.“</p>	
		<p>U dijelu 3.2. predlažemo navesti još jednu skupinu, a to su osobe koje su se vratile nakon izvršavanja kazne zatvora, odnosno bivši zatvorenici. Na str. 12., a prije isticanja četiri velike skupine u najvećem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, stoga predlažemo dodati tekst: „U ranjivom položaju nalaze se i bivši zatvorenici, koji su nakon izvršavanja kazne zatvora po povratku u svoju lokalnu zajednicu često suočeni sa stigmatizacijom i socijalnom isključenošću.“</p>	<p>PRIHVATA SE</p>
		<p>U istom dijelu teksta, u paragrafu trećem, spominje se „donošenje“ novog Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (dalje ZBPP), što zbunjuje jer je u Narodnim novinama br. 143. od 2. prosinca 2013. objavljen novi ZBPP koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014.</p>	<p>PRIHVATA SE (objašnjeno)</p>
		<p>4.1. OBRAZOVANJE I CJELOŽIVOTNO UČENJE Na str. 16. odlomak 3. u dijelu koji se odnosi na azilante predlažemo dodati da Ministarstvo obrazovanja, znanosti i sporta osigura organiziranje i provođenje „Nastavnog plana i programa hrvatskog jezika za tražitelje azila, azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom starije od 15 godina radi pristupa srednjoškolskom obrazovnom sustavu i sustavu obrazovanja odraslih“ donesenog u 2012. godini. Obrazloženje: Zakonom o azilu, azilanti i osobe pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na učenje hrvatskog jezika koje organizira država. Država je donedavno to regulirala</p>	<p>Ova mjera se već nalazi u Migracijskoj politici, Akcijskom planu integracije stranaca u hrvatsko društvo i Nacionalnom programu zaštite i promicanja ljudskih prava 2013.-2016.</p>

		<p>na način da je organizirala tečajeve hrvatskog jezika u sklopu Croaticuma-a, pri Odjelu za fonetiku. Krajem 2011. azilanti i osobe pod supsidijarnom zaštitom, odlukom Ministarstva obrazovanja, znanosti i sporta o prestanku financiranja Croaticuma, izgubili su pravo da uče besplatno hrvatski jezik. Trenutačno ne postoji tečaj hrvatskog jezika za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom koje organiziraju državne institucije. Navedenim osobama u svladavanju hrvatskog jezika pomažu volonteri koji nisu profesionalni učitelji hrvatskog jezika.</p> <p>Nadalje, predlaže se pristupiti rješavanju problema o nepriznavanju i neposjedovanju dokumentacije o završenom školovanju za azilante.</p>	
		<p>Na str. 17. i 18. korištenje pojma „Obrazovanje o ljudskim pravima“ predlaže se promjena naziva u: Građanski odgoj i obrazovanje i jasno povezivanje na spomenutu Odluku.</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA - Naziv uključuje predloženo i može se promijeniti, ali povezivanje na odluku nije potrebno jer se ona odnosi isključivo na eksperimentalnu primjenu, a ne na cjelokupni nastavni plan i program.</p>
		<p>4.2. ZAPOŠLJAVANJE I PRISTUP ZAPOŠLJAVANJU</p> <p>Na str. 18. osim deklaratornog pozivanja na Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, Strategija ne sadrži mjere usmjerene prema osiguranju zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u izvršnim tijelima jedinica lokalne i regionalne samouprave, odnosno u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima sukladno odredbama posebnog zakona i drugih akata o politici zapošljavanja u tim tijelima, vodeći računa o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu na razini na kojoj je ustrojeno tijelo državne uprave ili pravosudno tijelo i stečenim pravima. U popunjavanju tih mjesta u navedenim tijelima prednost pod istim uvjetima imaju predstavnici nacionalnih manjina. Ove odredbe ugrađene su u posebne zakone kojima se uređuje postupak zapošljavanja u državnu službu te je stoga potrebno mjere konkretizirati i kontinuirano raditi na ostvarivanju Plana prijama pripadnika nacionalnih manjina u tijela državne uprave za razdoblje od 2011. do 2014. godine (Dugoročni plan, NN 65/11).</p>	<p>PRIHVAĆA SE i proširuje na ostale ranjive skupine koje imaju prednost pri zapošljavanju prema posebnim propisima</p>
		<p>Na stranici 21., pod točkom 1. Glavnih strateških aktivnosti, uz mjere omogućavanja stručnog osposobljavanja trebalo bi svakako istaknuti skupinu zdravstvenih djelatnika kojima je stručni ispit od ključne važnosti za obavljanje poslova njihova zanimanja. Ovo osobito iz razloga jer zdravstveni djelatnici</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE - Nije potrebno posebno izdvajati zdravstvene radnike u stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa</p>

		<p>spadaju u skupinu onih osoba za kojima poslodavci iskazuju povećanu potrebu za zapošljavanjem, a isto se može očekivati i u razdoblju 2014.-2020.</p>	
		<p>4.3. STANOVANJE I DOSTUPNOST ENERGIJE Pozdravljamo namjeru predlagatelja Strategije da cjelovito osmišljenom stambenom politikom osigura svakom građaninu dostupnost stambenog prostora adekvatnog standarda, pristojnog i sanitarno prihvatljivog, te da se određeni broj nekretnina koje su pravomoćnim presudama dodijeljene u korist Republike Hrvatske koriste za socijalne potrebe na način i procedurom koju će provesti tijelo nadležno za socijalna pitanja. Međutim navedena stambena politika nije dovoljno i jasno utvrđena u glavnim strateškim aktivnostima. Stoga se predlaže točku 1. precizirati u tom smislu, primjerice uvođenjem novog zakonskog prava – prava na stan socijalno osjetljivim skupinama te pobliže odrediti hoće li to biti ugrađeno u Zakon o najmu ili će to biti uređeno nekim novim propisom, primjerice Zakonom o socijalnom stanovanju.</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE Pravo na stan je ljudsko pravo te ostaje nejasno kako bi na zakonski prihvatljiv način uredilo to područje koje bi se onda odnosilo na socijalno osjetljive skupine, a ne i na ostale građane. U planu je donošenje programa za izradu modela stanovanja čime bi se unaprijedio sustav najamnog stanovanja. Regulacija posebnim zakonom nije za sada u planu.</p>
		<p>Vezano za probleme energetske siromaštva predlažemo da se točka 3. Glavne strateške aktivnosti dopuni na način da se iza riječi „energetski siromašne građane“ dodaju riječi „osobe s invaliditetom, osobe s posebnim potrebama i osobe lošeg zdravstvenog stanja kod kojih može nastupiti ugroženost života.“</p>	<p>Dodavanjem predloženih kategorija pojam energetske siromaštva ne bi bio dovoljno jasan i ne bi postojala preciznost u definiciji. <i>EU direktiva 2010/31/EU od 19. svibnja 2010. godine o energetske učinkovitosti zgrada koristi termin „energetsko siromaštvo“</i></p>
		<p>Također predlažemo da se doda nova glavna strateška aktivnost: „Vlada RH žurno će donijeti Uredbu o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa ugroženog kupca energije i Uredbu o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa zaštićenog kupca energije, nadležno tijelo za socijalnu skrb (Ministarstvo socijalne politike i mladih) dužno je redovno planirati i osiguravati sredstva za plaćanje isporučene električne energije ugroženom kupcu, odnosno plaćati električnu energiju opskrbljivaču u okviru univerzalne usluge u slučaju kada ugroženi kupac ne plaća opskrbljivaču električne energije u okviru univerzalne usluge, što se odnosi i na 2014. godinu.“ Obrazloženje:</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE U tijeku je izrada Provedbenog plana za Strategiju kojim će se pobliže definirati mjere, nositelji/sunositelji, ciljne skupine/korisnici, izvori financiranja/sufinanciranja, način praćenja/pokazatelji učinka i rokovi. Strategijom se ne može obvezati MSPM za osiguranje sredstava za ovu namjenu</p>

		<p>Republika Hrvatska je zakone uskladila s Direktivom 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije, odnosno s odredbama 3. energetske paketa Energetske zajednice iz Beča, ali nije donijela provedbene podzakonske akte. Naime, donesen je Zakon o energiji (NN, br. 120/12) i Zakon o tržištu električne energije (NN, br. 22/13), Vlada RH je donijela je Socijalni akcijski plan o razumijevanju socijalnih aspekata energetske zajednice. Međutim, sukladno članku 39. stavku 2. i 6. te članku 54. stavku 1. Zakona o energiji te navedenom Socijalnom akcijskom planu, Vlada RH trebala je donijeti Uredbu o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa ugroženog kupca energije i Uredbu o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa zaštićenog kupca energije, kao što i stoji u Strategiji na str. 22. Međutim, ne navode se razlozi zašto u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o energiji (rok istekao 8. svibnja 2013.) nisu donesene navedene Uredbe, bez kojih nadležne službe za socijalnu skrb ne mogu utvrditi status ugroženog kupca energije te odrediti vrstu i opseg prava koja im pripadaju. Naime, prema Zakonu o energiji i Zakonu o tržištu električne energije, status ugroženog kupca energije trebala bi ostvariti kućanstva kojima tijela nadležna za socijalna pitanja utvrde stanje ugroženog socijalnog statusa i potrebu za tim oblikom socijalne pomoći, odnosno kojima je utvrđen određeni stupanj invaliditeta, osobe s posebnim potrebama ili osobe lošeg zdravstvenog stanja kod kojih može nastupiti ugroženost života ili zdravlja zbog ograničenja ili obustave opskrbe energijom. Dakle, osim socijalno ugroženih osoba/kućanstava, trebao bi biti širi krug korisnika ovih prava, pa se daljnjim odgađanjem donošenja navedenih uredbi onemogućava konzumiranje zakonskih prava ugroženim kategorijama građana.</p> <p>Nadalje, napominjemo da je Vlada RH uputila u saborsku proceduru donošenje Zakona o izmjenama Zakona o tržištu električne energije, s Konačnim prijedlogom zakona (hitni postupak) kojim se, među inim, trebao brisati stavak 3. članka 65. važećeg zakona, kojim je propisano da je nadležno tijelo za socijalnu skrb dužno planirati i osigurati sredstva za plaćanje isporučene električne energije ugroženom kupcu, odnosno plaćati električnu energiju opskrbljivaču u okviru univerzalne usluge u slučaju kada ugroženi kupac ne plaća opskrbljivaču električne energije u okviru univerzalne usluge. Kako navedeni Zakon nije donesen, tijelo nadležno za socijalnu skrb i nadalje je obvezno planirati i osigurati sredstava za plaćanje</p>	<p>Predmetne Uredbe donose se sukladno članku 39. stavcima 2. i 6., te članku 54. stavku 1. Zakona o energiji (Narodne novine broj 120/12 i 14/14), a sukladno Direktivi 2009/72/EZ i Direktivi 2009/73/EZ, kojom je propisana obveza donošenja Uredbe o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa ugroženog kupca energije i Uredbe o utvrđivanju kriterija za stjecanje statusa zaštićenog kupca energije.</p> <p>Po donošenju Zakona o energiji pri Ministarstvu gospodarstva osnovana je međuresorska radna skupina za izradu navedenih uredbi u čijem se sastavu nalaze osim predstavnika Ministarstva gospodarstva, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo financija, predstavnici sindikata, Hrvatske energetske regulatorne agencije, nevladinih udruga, Hrvatske udruge poslodavaca i opskrbljivača energijom. Radna skupina za ugrožene kupce energije održala je do sada 7 radnih sastanaka, a radna grupa za zaštićene kupce energije održala je 4 sastanka.</p> <p>Isto tako predstavnici Ministarstva gospodarstva sudjeluju u radu „Vulnerable working group“ u Bruxellesu pod pokroviteljstvom Europske komisije i Citizen's forumu u Londonu, na kojima se pokušava na nivou zemalja članica ujednačiti definicija ugroženih i zaštićenih</p>
--	--	---	---

		<p>isporučene električne energije ugroženom kupcu. Stoga se ova okolnost i obveza ne može zanemariti u Strategiji, već se treba jasno definirati strateška aktivnost, da bi se putem provedbenog plana i provela. Iako se navodi da predstavnici RH sudjeluju u radu radne grupe koja na nivou EU pokušava usuglasiti definicije, propisati zajedničke kriterije za stjecanje statusa ugroženog kupca energije i načine pružanja pomoći ugroženim kategorijama stanovništva, mišljenja smo, dok se zajednički kriteriji ne definiraju na nivou EU i ne ugrade u nacionalne propise, Vlada RH dužna je poštivati važeće nacionalne propise i žurno donijeti spomenute Uredbe.</p>	<p>kupaca energije, izraditi kriteriji, te odrediti jedinstven način financiranja, kroz proračun, uvođenjem solidarne tarife ili kroz uvođenje socijalne tarife. Kako države članice različito reguliraju ovu problematiku, naročito u pogledu definicije, kriterija za stjecanje statusa i načina financiranja, to se očekuje da će Radna grupa zajednička stajališta predložiti Europskoj Komisiji na usvajanje do rujna 2014.g.</p>
		<p>Nadalje, na str. 21. „Proces stambenog zbrinjavanja povratnika – bivših nositelja stanarskog prava“ u odnosu na proces stambenog zbrinjavanja ukazujemo da je ukupno neriješenih zahtjeva za stambeno zbrinjavanje 20.500, dok za 11.037 administrativno pozitivno riješenih zahtjeva nije osiguran smještaj, a proračunska sredstva za ovu namjenu su ograničena, odnosno nedostatna, pa je provedba samog programa uopće upitna.</p> <p>U odnosu pak na bivše nositelje stanarskog prava i njihove zahtjeve za stambeno zbrinjavanje, za 824 zahtjeva koja su pozitivno riješena nije osiguran smještaj budući nema raspoloživih stambenih jedinica. Neriješeno je 4.597 zahtjeva za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskih prava. Prema podacima o raspoloživom stambenom fondu i osiguranim sredstvima u državnom proračunu za stambeno zbrinjavanje ukupno, u ovom trenutku raspoloživo je 314 useljivih kuća ili stanova, plus još 92 jedinice za obitelji korisnika bivših nositelja stanarskih prava, dok je samo za administrativno pozitivno riješene zahtjeve potrebno osigurati 11.037 + 824, odnosno 11.861 stambenu jedinicu.</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO</p> <p>Podaci koji su navedeni o neriješenim zahtjevima za stambeno zbrinjavanje (20.500) nisu točni s obzirom da se odnose na razdoblje prije zakonskih izmjena procedure podnošenja zahtjeva za stambeno zbrinjavanje iz 2013. godine i odnose se na sve zahtjeva za stambeno zbrinjavanje od kojih se tek manji broj odnosio na povratnike – bivše nositelje stanarskog prava koji su predmet toga poglavlja.</p> <p>Što se tiče neriješenih zahtjeva bivših nositelja stanarskog prava, podatak naveden u tekstu odnosi se na trenutak kada je prilog za Nacrt prijedloga Strategije pisan, te je vezan za planove iz Zajedničkog regionalnog stambenog programa koje Hrvatska provodi u suradnji s državama regije. Daljnje objašnjavanje podataka samo bi zamaglilo činjenice. Povezivanje podataka koji se odnose na</p>

			različite razine informacija, kako ih navode primjedbe, upravo pridonose netransparentnosti problema.
		4.4. PRISTUP SOCIJALNIM NAKNADAMA I USLUGAMA	
		Predlažemo da se na str. 23. u zadnjem odlomku na kraju rečenice „...može se očekivati i određeni porast broja korisnika prava na pomoć za uzdržavanje.“, riječi: „pomoć za uzdržavanje“ zamijene s riječima: „zajamčena minimalna naknada“.	PRIHVAĆA SE
		Nadalje, predlaže se zadnji odlomak na str. 24. koji se odnosi na bolju ciljanost novčanih naknada prebaciti na početku točke 4.4. jer se u tom dijelu govori o novčanim naknadama.	PRIHVAĆA SE
		Na str. 25. u dijelu koji se odnosi na beskućnike predlaže se preciznije istaknuti probleme beskućništva, a ne sumarno navođenje podataka o njihovom službenom/ neslužbenom broju i broju registriranih skloništa koji su već navedeni u tekstu ovoga prijedloga -Strateški okvir na str.12. Primjerice, predlažemo dodati potrebu istraživanja o beskućništvu u RH da bi znali točne podatke o njihovom broju, uzrocima beskućništva, dobi, spolu, zdravstvenom stanju i drugim potrebnim podacima. Također predlažemo uvesti pravo na novčanu naknadu beskućniku koji je bez ikakvih prihoda, a privremeno je u prihvatilištu ili prenoćištu. Stoga, ako se pod 1. glavnu stratešku aktivnost na str. 27.„redefiniranje sustava novčanih naknada“ podrazumijeva potreba novog uređenja socijalnih naknada iako su novim Zakonom o socijalnoj skrbi, koji je u primjeni tek od 1. siječnja 2014., već redefinirale socijalne naknade, predlaže se ugraditi i ovaj prijedlog za beskućnike. U svakom slučaju, mišljenja smo da bi trebalo preciznije urediti ovu točku da ne stvara dvojbe kod izrade provedbenih programa.	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA Prihvaća se dio koji se odnosi na potrebu istraživanja o beskućništvu Ne prihvaća se unijeti u Strategiju uvođenje novčane naknade za beskućnike. Pravo na novčanu naknadu regulirano je Zakonom o socijalnoj skrbi. U Strategiji je kao glavna strateška aktivnost navedeno 1. Unaprjeđenje sustava dodjele socijalnih naknada te će se kroz cjelokupni reformski proces sustava dodjele socijalnih naknada utvrđivati prava na novčane naknade općenito. Provedbenim programom predvidjet će se mjere za poboljšanje statusa beskućnika.
		Nadalje, u 4. odlomku na str. 25., navedeno je da je u svrhu poboljšanja pristupu socijalnim uslugama potrebno unaprjeđivati i širiti mrežu socijalnih usluga kako bi se stvorili preduvjeti za provođenje procesa deinstitucionalizacije usluga za sve korisnike socijalnih usluga, a posebna pažnja usmjerit će se na razvoj udomiteljstva	PRIHVAĆA SE

	<p>(u tekstu je naglasak dan na udomiteljstvu za djecu). U istom poglavlju, u dijelu koji se odnosi na Plan deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj od 2011. do 2016. (2018.), tekst Strategije se ponovno uglavnom odnosi na djecu, ali ne i na druge, posebno ranjive skupine za pojavu isključenosti (primjerice, osobe s mentalnim oštećenjem). U navedenom planu, zbog očekivano dužeg trajanja procesa deinstitutionalizacije i transformacije za domove za psihički bolesne odrasle osobe, za osobe s mentalnim oštećenjem ciljevi i projekcije definirani do 2018. godine (za ostale su skupine definirani do 2016. godine). Sukladno ovom Planu, do kraja 2018. godine planira se deinstitutionalizirati 20% korisnika s mentalnim oštećenjem. No, u Strategiji se nigdje ne spominje na koji način država to misli provesti, uzimajući u obzir posebnosti ove skupine korisnika.</p>	
	<p>Nadalje, u istom poglavlju, u dijelu koji se odnosi na skrb za žrtve obiteljskog nasilja, naglasak je dan na nastojanja društva na prevenciju novih slučajeva nasilja u obitelji te na osiguranje pravodobne pomoći svim žrtvama nasilja. Podržavamo usmjerenje Strategije da se ciljanim aktivnostima treba postići da se žrtve obiteljskog nasilja ponajprije zaštite u vlastitom domu, ali mišljenja smo da nikako ne treba zanemariti potrebu paralelnog jačanja kapaciteta namijenjenih privremenom smještaju žrtava obiteljskog nasilja. Naime, uvijek će u određenim situacijama biti potrebno osigurati, radi pružanja odgovarajuće zaštite, smještaj žrtvama obiteljskog nasilja. U tom smislu valja imati na umu nedostatan broj postojećih kapaciteta za smještaj žrtava obiteljskog nasilja (preporuka je osigurati jedno mjesto u skloništu na 10000 stanovnika odnosno jedno mjesto na 7500 stanovnika). Stoga predlažemo nadopuniti tekst Strategije u tom smislu.</p>	<p>PRIHVATILA SE</p>
	<p>Pozdravljamo uvođenje profesionalizacije udomiteljstva novim Zakonom o udomiteljstvu, koji se planira donijeti u 2014., jer bi trebalo na ovaj način prevenirati institucionalizaciju te ubrzati deinstitutionalizaciju skrbi o određenim korisnicima. Međutim, ipak napominjemo da je ovaj oblik bio propisan Zakonom o udomiteljstvu (NN, br. 90/11) koji je kasnijom izmjenom i dopunom ovoga Zakona u 2012. ukinut, jer nije bilo sredstava za njegovu provedbu. Stoga držimo da se dobra zakonska rješenja ne bi trebala ukidati, pa ponovo uvesti, s obrazloženjem da nema dostatnih financijskih sredstava, obzirom da je specijalizirano</p>	<p>PRIHVATILA SE</p>

		<p>udomiteljstvo zasigurno prihvatljivije i racionalnije rješenje nego institucionalizacija korisnika.</p>	
		<p>Nadalje, na str. 26. odlomak 14. u dijelu koji se odnosi na azilante predlaže se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - unaprjeđenje zakonodavnog i institucionalnog okvira sustava azila radi razvoja usluga koje će doprinijeti razvoju usluga i poboljšanja kvalitete života azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, - veća angažiranost državnih institucija pri provođenju kvalitetne integracije azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom (u veljači 2013. donesena je Migracijska strategija kojom je formirano Stalno povjerenstvo za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo), - omogućavanje više sadržaja i kvalitetnije uvjete (primjerice: tečajevi za stjecanje osnovnih IT vještina, organizacija kulturnih i vjerskih događanja, različite radionice za djecu i odrasle) u Prihvatnim centrima u Kutini i hotelu Porin u Dugavama (trenutno materijalni uvjeti za život i smještaj azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom uključuju hranu i odjeću osiguranu u naravi i pravo na novčanu pomoć od 100 kn mjesečno), - azilantima koji je odobren smještaj u razdoblju do dvije godine, omogućiti i nakon isteka dvije godine, a nemaju uvjete za život (primjerice radi nemogućnosti zaposlenja) pronalaženje adekvatnog smještaja. - posebnu pažnju obratiti na posebno ranjive skupine azilanata – djeca bez pratnje, žene, žrtve trgovanja ljudima ili osobe koje su doživjele neku drugu traumu, osobe sa psihičkim bolestima, poslovno nesposobne osobe, starije i nemoćne osobe, samohrani roditelji. Potrebno je razviti sustav za pružanje psihološke potpore takvim osobama, - veću pažnju posvetiti medijskoj promociji ljudskih prava azilanata radi njihove bolje integracije u društvo od strane lokalnog stanovništva te radi sprečavanja diskriminacije azilanata i stranaca (slaba medijska zastupljenost i negativno izvještavanje o tražiteljima azila i neregularnim migrantima uvelike doprinosi povećanju ksenofobije i stvaranju klime nedobrodošlice i nerazumijevanja kod lokalnog stanovništva), - rješavanje problema s kojim se azilanti susreću kod sklapanja braka u RH (za sklapanje braka u RH potreban je rodni list koji nije stariji od tri mjeseca, a koji često osobe koje su pobjegle iz svoje zemlje ne mogu pribaviti), - stvoriti zakonodavni okvir stjecanja vlasništva na nekretninama za azilante (u RH 	<p>Prihvaćaju se prijedlozi koji će se uzeti u obzir prilikom izrade Provedbenog plana.</p>

	se primjenjuje načelo uzajamnosti, pa stjecanje prava vlasništva ovisi o države iz koje osoba dolazi).	
	<p>4.5. PRISTUP ZDRAVSTVENOM SUSTAVU I DUGOTRAJNA SKRB</p> <p>Na str. 28. i 29. u cjelini koja se odnosi na pristup zdravstvenom sustavu gdje se i Romi ističu kao ranjiva skupina, nije jasno hoće li se prema svim Romima u RH postupati jednako u omogućavanju zdravstvene zaštite, neovisno o njihovom statusu.</p> <p>Obrazloženje: Trebalo bi voditi računa o Romima koji zbog tranzicijskih razloga još uvijek nemaju regulirano hrvatsko državljanstvo, već imaju reguliran boravak iz humanitarnih razloga i u svrhu spajanja obitelji, te su zbog toga dužni plaćati doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje, uključujući djecu.</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE Regulirano novim Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ broj 80/13).</p>
	Predlaže se uključivanje svih pripadnika Roma u RH s reguliranim statusom koji su pogođeni siromaštvom u aktivnosti Strategije, i jasno naznačivanje istoga u tekstu.	PRIHVAĆA SE
	Nadalje, u dijelu koji se odnosi na Pristup zdravstvenom sustavu navodi se kako će naglasak biti stavljen na promicanju zdravih stilova života, pravilnoj prehrani, povećanju tjelesne aktivnosti, smanjenju pušenja i konzumacije alkohola, te povećanju obuhvata populacije nacionalnim programima ranog otkrivanja raka dojke, debelog crijeva i vrata maternice. Kao i u komentaru koji se odnosi na osobe starije životne dobi, zdravi stilovi života, pravilna prehrana i povećana tjelesna aktivnost dostupni su prije svega materijalno osiguranim skupinama građana. Stoga predloženi prioriteti, u kontekstu posebno ranjivih skupina društva koje su i pobrojane (starije osobe kojima je potrebna dugotrajna zdravstvena skrb, sudionici i stradalnici ratnih zbivanja, Romi, te zapuštena i zlostavljana djeca), djeluju neuvjerljivo. Predlažemo usmjeriti se na to da se osigura dostupnosti temeljni standardi zdravstvene zaštite svima, a posebno ranjivim skupinama, ili barem jednog kuhanog obroka osobama u potrebi, povećanje dostupnosti fizikalne terapije i drugih oblika zdravstvene zaštite i njege, ali i društvene zaštite, koji bi mogli doprinijeti postizanju predloženih ciljeva.	Istraživanja pokazuju da socijalno deprivirane osobe rjeđe koriste usluge preventivne zdravstvene zaštite te je stoga naglasak na toj skupini opravdan. Prijedlog smatramo nedovoljno specifičnim.
	Kada govorimo o poboljšanju pokazatelja zdravlja što je pod rednim brojem 2.	Iako je povećanje kvalitete zdravstvene

	<p>određeno kao jedna od glavnih strateških aktivnosti u dijelu koji se odnosi na Pristup zdravstvenom sustavu, potrebno je sagledati i pokazatelje kao što su praćenje ishoda i učinkovitosti liječenja, dvostruko viši standard smrtnosti novorođenčadi u odnosu na npr. nordijske zemlje, da nam je stopa dugoročnog preživljavanja od karcinoma u odnosu na incidenciju svega 42% (iza nas je samo 8 europskih zemalja) i sl. Samo reakcija na navedene, nepovoljne pokazatelje može dovesti do poboljšanja pokazatelja zdravlja.</p> <p>U Glavne strateške aktivnosti na stranici 29. iza točke 4. predlažemo dodati točku 5. koja bi se odnosila na cjelovitu stručnu skrb, te sveobuhvatnu aktivnost vezano uz evidentiranje i liječenje sudionika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji od PTSP-a, kako skrb i liječenje ne bi bilo često samo pomoću lijekova, odnosno deklaratorno, već da je obveza zajednice trajna zaštita ove skupine osoba kojima je potrebna povećana briga radi ostvarivanja njihovih prava i osiguranja dostojanstvenog života.</p>	<p>zaštite jedan od općenitih prioriteta razvoja zdravstva, nije primarno u kontekstu predmetne strategije.</p>
	<p>4.6. SKRB O STARIJIM OSOBAMA</p> <p>Predlažemo da se ovo područje uskladi sa Strategijom socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014-2016. koja je prihvaćena na Vladi RH na 139. sjednici 30. siječnja ove godine.</p> <p>Također, određene nazive prava/pomoći u socijalnoj skrbi, koji više nisu u primjeni, treba uskladiti s novinama koje su u međuvremenu nastupile.</p> <p>Nadalje, kako se u ovoj Strategiji u uvodnom dijelu navodi da se uvažava pretpristupni strateški dokument Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske (JIM), predlažemo da se „instituti državne potpore za starije osobe“ ugradi kao jedna od glavnih strateških aktivnosti u ovom području, jer se Strategija donosi za dulje razdoblje (do 2020.).</p> <p>Nadalje, predlažemo da se u glavne strateške aktivnosti ugradi i revidiranje iznosa zajamčene minimalne naknade za potpuno i trajno radno nesposobne osobe, na način da im se iznos poveća ako su samac za 50 % osnovice, a ako su član kućanstva za 30% osnovice.</p> <p>Konačno, predlaže se da se preispita institut zabilježbe tražbine na nekretninama korisnika zajamčene minimalne naknade, smještaja i boravka, a podredno da se ne provodi na nekretninama korisnika kojima je rješenjem centra za socijalnu skrb priznato pravo na boravak.</p>	<p>PRIHVAĆA SE</p> <p>NE PRIHVAĆA SE</p> <p>S obzirom na postojeću situaciju u mirovinskom sustavu i sustavu socijalne skrbi i visini najniže mirovine i socijalne pomoći, uvođenjem određene državne potpore za starije osobe pojavio bi se problem da bi socijalna mirovina bila ista ili veća od najniže mirovine koju bi ostvario umirovljenik s minimalnim radnim stažem, što je destimulirajuće za zaposlene da ostvare takav radni staž.</p> <p>Stoga je i u Strategiji u poglavlju 4.6. Skrb o starijim osobama, navedena strateška aktivnost: „Unaprjeđenje kvalitete</p>

			<p>življenja starijih osoba i širenje usluga u zajednici – zaštitom starijih osoba bez prihoda te starijih osoba s prihodima ispod razine praga rizika od siromaštva“, koja će biti razrađena u Programu provedbe</p>
		<p>Obrazloženje: U Izvješću o provedbi Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske (JIM) u 2012. godini, iz srpnja 2013. o konkretnoj mjeri: „Dugoročno ostvarenje socijalne sigurnosti za starije osobe bez ikakvih primanja i njihova zaštita“ stoji da se, uslijed ekonomske i fiskalne krize, privremeno odgađa uvođenje tzv. socijalnih mirovina ili posebne "potpore za starije osobe" bez mirovina (u okviru sustava socijalne skrbi), što znači da se nije trajno odustalo od ovoga instituta o kojem se govori već dulji niz godina. Naime, kao razlog odgode uvođenja navedene državne potpore za starije osobe može se prihvatiti obrazloženje navedeno u Izvješću o provedbi Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske (JIM) u 2012. godini, da je to zbog teške gospodarske i fiskalne situacije. Međutim, obrazloženje da je samcima, pa tako i starijim osobama, povećan iznos prijašnje pomoći za uzdržavanje s 500,00 kn na iznos od 600,00 kn, te da uz ovu pomoć mogu ostvariti jednokratnu pomoć i doplatka za pomoć i njegu ili osobnu invalidninu pa im iznos socijalnih davanja približava iznosu umirovljenika s najnižim mirovinama, ipak ne možemo prihvatiti. Cijeneći okolnost da su odrasli potpuno radno nesposobni samci ostvarivali iznos pomoći za uzdržavanje (do 31. 12. 2013.) povećan za 50% osnovice (850,00 kn), a po novome Zakonu o socijalnoj skrbi od 1. 1. 2014. ostvaruju 800,00 (isti iznos kao i radno sposobne osobe), dok su odrasli članovi obitelji koji su potpuno radno nesposobni ostvarivali iznos ove pomoći uvećan za 30% osnovice (550,00 kn), a po novome Zakonu o socijalnoj skrbi ostvaruju 480,00 kn, očito je da njihov socijalni i materijalni položaj nije poboljšán novim Zakonom o socijalnoj skrbi. S navedenim iznosima ne mogu podmiriti niti osnovne životne potrebe, a posebice ne mogu poboljšati i unaprijediti kvalitetu življenja. Napominjemo da sve starije osobe ne mogu ostvariti doplatka za pomoć i njegu zbog svoje starosti, već ako su zbog svojeg zdravstvenog stanja ili nemoći ovisni o prijekoju potrebi pomoći i njege druge osobe. Ukoliko oni i ispunjavaju sve zakonske uvjete za priznavanje doplatka za pomoć i njegu, smanjeni iznos doplatka (350,00 kn) ili puni iznos (500,00 kn), zajedno sa iznosom zajamčene minimalne naknade od 800,00 kn za samca koji je bez ikakvih pridoda, uistinu nije dostatan iznos za podmirenje osnovnih životnih</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE Korisnici mirovina sa svotom mirovine do 1000,00 kn su umirovljenici s niskim mirovinskom stažem koji su mirovinu ostvarili prije uvođenja najniže mirovine (prije 1999.), a zbog imovinskog cenzusa (posjedovanja zemlje) nisu ostvarili zaštitni dodatak. U tu skupinu ubrajaju se i korisnici mirovina prema ugovorima o socijalnom osiguranju koji su u RH ostvarili dio mirovinskog staža, uglavnom u sedamdesetim godinama prošlog stoljeća, a dio radom u inozemstvu gdje su ostvarili veći dio mirovinskih primanja. Moguće je da samo manji dio tih umirovljenika ima pravo na socijalnu skrb kao novčanu pomoć (samo poljoprivrednici).</p>

		<p>potreba i za plaćanje pomoći i njege drugoj osobi.</p> <p>Stoga navod na str. 30. Strategije da 93 376 umirovljenika koji ostvaruju mirovinu do 1000,00 kn su uglavnom korisnici sustava socijalne skrbi nije dovoljno potkrijepljen podacima i stoga upitan.</p> <p>S druge strane institucionalna skrb o ovim korisnicima znatno više opterećuje državu i županije, ali i dalje prevladava kao primarni oblik zaštite starijih osoba (2,1 % od ukupne populacije starijih osoba), dok izvaninstitucionalni oblici su zanemarivi (0,3% ili usluge pomoći i njege u kući manje od 1% od ukupne populacije starijih osoba).</p> <p>Radi toga, predlažemo da se u glavne strateške aktivnosti ugradi revidiranje iznosa zajamčene minimalne naknade za odrasle potpuno radno nesposobne osobe i da se ne odustane od državne potpore za starije osobe, već naprotiv da se ugradi kao glavna strateška aktivnost. Uz to, širenjem izvaninstitucijskih oblika skrbi u zajednici i servisa za pomoć i njegu u kući, moguće je prevenirati institucionalizaciju skrbi o starijim osobama.</p>	
		<p>Vežano za zabilježbu tražbine na nekretninama korisnika zajamčene minimalne naknade, smještaja i boravka predloženo je preispitivanje ovoga instituta jeruvođenje zabilježbe na nekretninama u vlasništvu korisnika ovih prava iz socijalne skrbi nije dobro rješenje, što je i bilo razlogom njegovog ukidanja 2011. godine. Iako zabilježba tražbine nije hipoteka, već pravni instrument osiguranja države da se naplati od korisnika, odnosno njegovih nasljednika u slučaju smrti korisnika, oni, a posebice korisnici starije životne dobi, to uzimaju kao „oduzimanje imovine“, „uknjižbu na imovinu“ ili slično. Stoga bi mogao određeni broj korisnika odustati od ostvarivanja ovih prava, iako žive na rubu životne egzistencije, jer su vezani za neku nekretninu koja možda i nije neke veće vrijednosti i ne žele da im se provede zabilježba. Mišljenja smo da se zabilježba tražbine ne bi trebala odnositi barem na korisnike poludnevnog boravka (4-6 sati dnevno), jer će se na taj način destimulirati izvaninstitucionalni oblici skrbi u lokalnoj zajednici o najranjivijih skupina korisnika.</p> <p>Smatramo da bi bilo pravednije propisati precizan imovinski cenzus kojim bi bilo određeno što sve korisnik navedenih prava može imati u vlasništvu/suvlasništvu, a da mu ostvarivanje pomoći ne bude razlogom provedbe zabilježbe tražbine isplaćenih iznosa na njegovoj nekretnini, odnosno da se nakon prestanka korištenja</p>	<p>Institut zabilježbe reguliran je Zakonom o socijalnoj skrbi te će se preispitati odredbe vezano uz provedbu Zakona</p>

		<p>prava od njega ne potražuje povrat isplaćenih sredstava, kao niti od njegovih nasljednika.</p>	
		<p>Na stranici 31. teksta Strategije u dijelu koji se odnosi na glavne strateške aktivnosti koje se odnose na skrb o starijim osobama, u točki 1. je kao jedna od strateških aktivnosti navedeno i podizanje razine svijesti o zdravom životu te aktivno starenje. Te strateške ciljeve potrebno je povezati i s dijelom koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu budući smo svakodnevno svjedoci sve češćeg onemogućavanja pristupa zdravstvenoj zaštiti kroz sve duže liste čekanja, kako za dijagnostičke preglede tako i za kurativne zahvate. Upravo najsiromašnije kategorije društva, a prema podacima prikazanim u Strategiji među njima je i veliki broj osoba starije životne dobi, zbog strukturnog ne funkcioniranja sustava zdravstvene zaštite, onemogućeno je u ostvarivanju zdravstvene zaštite. Sama svijest o zdravom životu, bez mogućnosti realizacije zdravstvene zaštite u ranim fazama bolesti nema značenja. Vezano uz promociju aktivnog starenja, notorno je da je navedeno usko povezano s materijalnim statusom pojedinca i mogućnostima konzumacije aktivnosti usmjerenih na aktivno starenje koje sve imaju cijenu koštanja izraženu u novcu. Smanjenje financijskih potpora udrugama umirovljenika kao i neredovito doznačavanje sredstava dodatno onemogućava realizaciju aktivnog starenja.</p>	<p>Sve navedeno adresirano je kroz mjere: a) preventivnih aktivnosti usmjerenih ka ranjivim skupinama u koje se ubrajaju i starije osobe (zdravi stilovi života) i b) reorganizacija bolničkog sustava koja ima za cilj poboljšanje dostupnosti bolničke skrbi i smanjenje listi čekanja.</p>
		<p>4.7. REGIONALNI PRISTUP BORBI PROTIV SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI</p> <p>Decentralizacija sustava socijalne skrbi nije provedena, odnosno provedena je u zanemarivom dijelu, iako se o nužnosti decentralizacije ovoga sustava navodi u nizu strateških dokumenata već desetak godina. Očito je tome razlog nedostatak fiskalne decentralizacije koji bi dao veće mogućnosti jedinicama lokalne samouprave u kreiranju lokalnih socijalnih politika i planova.</p> <p>Stoga je većina pomoći i naknada iz sustava socijalne skrbi centralizirana, a socijalne usluge u lokalnoj zajednici često ovise o pružateljima socijalnih usluga koji se financiraju u vidu projekata, koji kroz takav način financiranja nemaju siguran održiv razvoj.</p> <p>Sustav zdravstvene podrške, posebice palijativne skrbi, u lokalnoj zajednici skoro</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE</p> <p>Sa sastajališta regionalnog pristupa dovoljno je pokriveno područje socijalnih usluga s predviđenom strateškom aktivnosti koja se odnosi na podizanje dostupnosti socijalnih usluga. Sredstva za postizanje toga, poput fiskalne decentralizacije i decentralizacije sustava socijalne skrbi, zahtijevaju šire reforme i nisu predmet ovoga dokumenta</p>

	<p>da i ne postoji.</p> <p>Iako se u Strategiji navode različite aktivnosti i programi, nije jasno hoće li se provesti potpuna decentralizacija (fiskalna i strukturalna) kako bi se omogućilo kreiranje socijalnih politika na lokalnoj razini.</p>	
	<p>Na str. 34. daju se primjedbe na tekst: Nedavno prezentirani podaci Asocijacije udruženja Srba izbjeglih iz Republike Hrvatske ukazuju na rast trenda odlaska povratnika koji su se vratili u Republiku Hrvatsku natrag u Srbiju, a radi ostvarenja obiteljske potpore uglavnom sve starije povratničke populacije od strane obitelji koje su se integrirale u Srbiju, gdje su stigle kao izbjeglice iz Republike Hrvatske – pojavio se obrnuti povratnički trend.</p> <p>Na str. 35. „Glavne strateške aktivnosti:</p> <p>5. Provedba stambenog programa i poticanje stanovanja u demografski-ugroženim područjima, uključujući poticaje posebno najranjivijim skupinama stanovništva, kao što su Romi, povratnici obnovom kuća i izgradnjom stanova za povratnike ...“, daje se primjedba na tekst: nejasno uključenje obnove kao mjere budući taj proces odavno završen, nejasno financiranje, odnosno zakonodavna osnova izgradnje stanova za povratnike, kako je već napomenuto kod poglavlja 4.3.</p> <p>Na str. 35. pod točkom 5. Provedba stambenog programa, predlažemo da se pri slijedećoj izmjeni i dopuni Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN, br. 39/13) u čl. 22. st. 4. smanji visina naknade, sada propisana u iznosu od 5% . Ova izmjena treba se odnositi na sada postojeći postotak te se također treba ograničiti samo na stambene zgrade koje se grade za osobne potrebe (2-3 stambene jedinice) i u kojima će živjeti obveznik plaćanja naknade ili članovi njegove uže obitelji (djeca, bračni drug i roditelji.)</p> <p>Dakle, ova izmjena ne bi se odnosila na stambene zgrade koje se grade za tržište ili za poslovne svrhe.</p>	<p>Obnova kao program prema Zakonu o obnovi je većim dijelom završena, međutim obnova u ratu srušenih i oštećenih kuća kroz program stambenog zbrinjavanja i dalje traje. Podaci o trendu odlaska povratnika dolaze iz više istraživanja koje su provodili UNHCR i druge neovisne organizacije, a ne Asocijacija udruženja Srba izbjeglih iz RH. Navođenje takvih podataka ne pripada u strateški dio teksta kojim se predviđaju mjere za zaustavljanje trendova odlaska s takvih područja, a koje su u tekstu dovoljno zastupljene.</p> <p>Izmjene Zakona o poljoprivrednom zemljištu nisu predmet ovog dokumenta.</p>
	<p>4.8. BORBA PROTIV ZADUŽENOSTI I FINANCIJSKA NEOVISNOST</p> <p>Na str. 36. Predlažemo da se drugi odlomak dopuni prijedlogom: dopunsko zdravstveno treba vratiti na 50 kn mjesečno za one s najmanjim primanjima, a onima s najvećim primanjima tu razliku od 20 kn povećati sa 70, na 90 ili čak 100 kn.</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE</p> <p>Cijene zdravstvenog osiguranja kao i dopunskog zdravstvenog osiguranja ne određuju u strateškim dokumentima, poput predmetnog.</p>
	<p>Nadalje, pod točkom 2. glavnu stratešku aktivnosti „Nastavak reforme porezne</p>	<p>S obzirom na trenutačnu gospodarsku</p>

		<p>politike usmjeravanjem poreznog opterećenja s rada prema potrošnji i imovini“ predložimo dopuniti na način da se sredstva za osnovne životne potrebe (osnovni prehrambeni artikli, minimalna količina energenata, životni prostor) izuzmu od opterećenja.</p>	<p>situaciju nije moguće planirati ovakve aktivnosti.</p>
		<p>Vezano za točku 3. Glavnih strateških aktivnosti smatramo da bi u cilju ublažavanja posljedica prezaduženosti stanovništva i zaštite egzistencijalnog minimuma, izmjenama Ovršnog zakona trebalo izuzeti od ovrhe primanja ostvarena temeljem ugovora o djelu, ugovora o autorskom djelu, nakladničkog ugovora,, ugovora o djelu redovitog studenta (u slučajevima kada su primanja ostvarena temeljem spomenutih ugovora jedini prihod ovršenika). Obrazloženje: Temeljem ugovora o djelu rade osobito novinari i redoviti studenti, kojima su prihodi ostvareni temeljem rada po ugovoru o djelu najčešće jedini prihodi kojima osiguravaju svoju egzistenciju, a često i egzistenciju svoje obitelji.</p>	<p>NE PRIHVATA SE Naknade temeljem ugovora o djelu, ugovora o autorskom djelu, nakladničkog ugovora i sl. praktički imaju značaj i funkciju plaće. Ukoliko bi predmetne naknade izuzeli od ovrhe, u nepovoljniji položaj doveli bi one građane koji ostvaruju plaću temeljem ugovora o radu. Također, navodimo kako je člankom 57. Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (prosinac 2013.) predloženo da se od ovrhe izuzmu i utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćeni na poseban račun kod banke, naknada troškova za službeno putovanje, te dar za djecu (članak 172. Ovršnog zakona).</p>
		<p>EUROPSKA I MEĐUNARODNA SURADNJA 5.1. EUROPSKE I MEĐUNARODNE OBVEZE Predložimo da Republika Hrvatska što prije ratificira Europsku socijalnu povelju (revidiranu) iz 1996. godine. 5.2. KORIŠTENJE EU FONDOVA Na str. 38.nedostaje naglasak na Romima kao jednoj od skupina koju treba izričito obuhvatiti izdvajanjima iz EU fondova, budući da su postojeće analize Radne skupine EK-a za Rome, kao i druga istraživanja (uključujući ona što ih je provela EU Roma), pokazala slabosti u korištenju sredstava SF-ova namijenjenih uključivanju Roma.</p>	<p>Odgovor u „načelnim primjedbama“</p> <p>PRIHVATA SE</p>

		<p>6. ULOGA DIONIKA, PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE</p> <p>Za učinkovitiju primjenu Strategije bilo bi korisno odrediti rok do kojeg je Vlada RH dužna donijeti trogodišnji Program provođenja Strategije, kao i rok do kojeg je ministarstvo nadležno za socijalnu politiku dužno Vladi RH podnijeti godišnje izvješće o provedbi predviđenih strateških aktivnosti.</p>	<p>Iz naziva dokumenata proizlaze i rokovi te ih stoga nije potrebno posebno isticati. Neposredno nakon donošenja Strategije bit će donesen i program provedbe.</p>
2.	<p>Fabijan Svalina, zamjenik generalnog tajnika Hrvatske biskupske konferencije, Hrvatski Caritas, Centar za promicanje socijalnog nauka Crkve</p> <p>Načelne primjedbe i prijedlozi poboljšanja teksta</p>	<p>Donošenje Strategija za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti preduvjet je za pristupanje i korištenje fondova EU. Obzirom na to se Hrvatska još uvijek prolazi razdoblje prilagodbe na EU regulativu i legislativu, u odnosu na predloženi tekst, korištenje izraza "trebalo bi", ""planira se" i sl. s jedne strane su razumljivi. S druge strane, česta uporaba takvih, izraza u ovakvoj vrsti dokumenta, ostavljaju dojam da postoji dobra volja za hvatanje u koštac s problemima rastućeg siromaštva, pojavama novih oblika siromaštva i socijalne isključenosti, ali i neprecizne odrednice/mjere o načinu na koji se želi odgovoriti na ova pitanja. To je osobito izražajno u dijelovima teksta koji upućuju na regionalno praćenje pokazatelja siromaštva i socijalne isključenosti te usvajanja adekvatnih mjera za njihovo suzbijanje, no valja primijetiti da RH (još) nije usvojila takav regionalni pristup (ni na području razvoja gospodarskih i drugih potencijala). Predloženi tekst u cjelini daje dojam koherentnosti, koristi čitav niz statističkih pokazatelja i obuhvaća sve kategorije siromašnih i socijalno isključenih u RH.</p>	<p>PRIHVAĆA SE</p>
	<p>Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja</p>	<p>str. 2: "Obaveza je države i društva propitati uzroke koji dovode do takve situacije i osigurati uvjete za poboljšanje životnih uvjeta svima..." Država osim propitivanja uzroka koji dovode do siromaštva treba osigurati uvjete i mjere aktivne politike za poboljšanje životnih uvjeta svima</p>	<p>PRIHVAĆA SE</p>
		<p>str 4. u poglavlju 2.1. <i>Društvena i gospodarska situacija:</i> u prvoj rečenici globalna ekonomska kriza navodi se kao primarni uzrok nezaposlenosti i pada BDP.a; mišljenja smo da bi u ovaj odlomak trebalo</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE Ovim dokumentom ne propitujemo uzroke</p>

		<p>inkorporirati i podatke o kolapsu proizvodnje, propasti industrije i poljoprivrede jer globalna kriza nije jedini i glavni uzrok sadašnjeg stanja – za to je dobrim dijelom odgovorno i loše upravljanje gospodarskim djelatnostima</p>	<p>krize i loše financijske situacije</p>
		<p>str. 8 u poglavlju 2.2. <i>Stanje siromaštva i socijalne isključenosti te dohodovne nejednakosti</i> : u uvodnoj rečenici navodi se pokazatelj stope rizika od siromaštva nakon socijalnih transfera kao osnovni pokazatelj stope siromaštva – pitanje jest: je li to temeljni kriterij za procjenjivanje blagostanja građana RH općenito (ne samo za one koji se bez tih transfera nalaze ispod praga rizika od siromaštva)?</p>	<p>To je polazište.</p>
		<p>str. 13 u poglavlju 3.3. <i>Svrha, ciljevi i načela strategije</i> : "osiguravanje minimalnog standarda najugroženijem dijelu društva, te sprječavanje novih pojava siromaštva i socijalne isključenosti" Bilo bi dobro pojasniti što se podrazumijeva pod "osiguravanjem minimalnog standarda najugroženijem dijelu društva", jer to u dokumentu nije razjašnjeno. Za ovaj dokument svakako je značajna korelacija s međunarodnim dokumentima i legislativom onih koji se sustavnije bave ovom temom i čiji su se rezultati do sada pokazali u pozitivnom svjetlu. Takoder, u ovom poglavlju među načela koja je nužno poštivati u ostvarivanju ciljeva strategije i provedbi mjera i aktivnosti koja iz nje proizlaze nije navedeno načelo supsidijarnosti (vidi str. 15). Ovo načelo socijalnog nauka Crkve, koje je kao načelo prihvaćeno na razini europske legislative, ne bi se trebalo shvaćati samo kao kriterij raspodjele funkcija i zadaća unutar jednoga društva, nego i u vidu nove kulturalne forme koja će izgrađivati javnosti. Supsidijarnim djelovanjem nastoji se pomoći onima koji nisu sami u mogućnosti postati subjekti vlastitoga života, odnosno ne mogu preuzimati odgovornost sami za sebe.</p>	<p>PRIHVAĆA SE Prema Zakonu o socijalnoj skrbi: socijalna skrb ostvaruje se na način koji osigurava pravodobno uočavanje potreba korisnika i pružanje socijalnih usluga radi sprječavanja nastanka ili razvoja stanja koja ugrožavaju sigurnost i zadovoljavanje životnih potreba i sprječavaju njegovu uključenost u zajednicu</p>
		<p>str. 17 u poglavlju 4.1. <i>Obrazovanje i cjeloživotno učenje</i>: samo je spomenut pojam "ljudska prava" i obrazovanje za njih, ali se o zadaćama i obvezama koje su zapravo druga strana iste medalje ništa ne govori. Time se nenamjerno pažnja usmjerava na govor o siromašnima i socijalno isključenima tek kao objektima, a ne ravnopravnim subjektima društva.</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE. U preostalome tekstu strategije dovoljno je objašnjeno da se razumije briga o siromašnima i socijalno isključenima. Takoder, priprema strategije upućuje na svjesnost Vlade i društva o</p>

			svojoj obvezi da skrbi i o siromašnima i socijalno isključenima. U dijelu u kojemu se spominje obrazovanje za ljudska prava misli se na dodatno osvješćivanje javnosti, kao i odgoj budućih generacija o gore navedenom.
		str. 23 u poglavlju 4.4. <i>Pristup socijalnim naknadama i uslugama:</i> spominjanje načela supsidijarnosti u sklopu govora o socijalnim naknadama i uslugama je preusko te se zanemaruje njegova bitna značajka	NE PRIHVATĀ SE.
		Govoreći o najranjivijim skupinama stanovništva i zaštiti od diskriminacije (pogl. 3.2. str. 11-13) među prije spomenute nisu ubrojani i poljoprivrednici/stanovnici ruralnih područja. Njih se tek spominje u govoru o pružanju zdravstvenih usluga (str. 28) i u sklopu poglavlja 4.7. <i>Regionalni pristup borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti</i> , str. 34, ali ih se ne prepoznaje kao najranjivije u društvu.	Odlomak o ranjivim skupinama dodatno je razrađen.
		U poglavlju 4.5. <i>Pristup zdravstvenom sustavu i dugotrajna skrb</i> govori se o pravu na zdravstvenu zaštitu, ali ne i o već sada izraženom nedostatku liječnika specijalista kao i medicinskog osoba. Za očekivati je da će se taj manjak u narednim godinama, osobito 2014. godini samo i dalje povećavati, pa će slijedom toga biti vrlo teško ispuniti glavne strateške aktivnosti (vidi str. 28-29).	Jedan od strateških prioriteta Nacionalne strategije razvoja zdravstva 2012.-2020. jačanje i bolje korištenje ljudskih resursa u zdravstvu u okviru kojeg je predviđena izrada operativnog dokumenta Strateškog plana razvoja ljudskih resursa koji će dati detaljnu razradu konkretnih aktivnosti, njihovih nositelja i rokova za izvršenje. Strateškim planom razvoja ljudskih resursa bi se: a) detaljno procijenilo stanje raspoloživog kadra, postojeća sistematizacija radnih mjesta i potreba za ljudskim resursima na svim razinama zdravstvene zaštite i u svim zemljopisnim područjima RH, b) predložili mehanizmi i alati za bolje praćenje i

			ocjenu ljudskih resursa, c) predložili mehanizmi i alati za adekvatno privlačenje, zadržavanje, trajnu izobrazbu i profesionalni razvoj zdravstvenih djelatnika, d) predložili načini i konkretni pravci prihvatljivog razmještaja postojećih ljudskih resursa s ciljem povećanja djelotvornosti i dostupnosti zdravstvene zaštite i e) predložio ekonomski održiv sustav nagrađivanja i poticanja rada
		U poglavlju 4. 6. <i>Skrb o starijim osobama</i> ne govori se o važnosti koju starije osobe imaju za društvo, o njihovu poštivanju, već se dobiva dojam da su oni tek netko u društvu (a sve ih je veći broj) tko smeta i tko postaje problem – na osobnoj i institucionalnoj razini. Bilo bi dobro ponovno govoriti o modelu višenaraštajnih obitelji i višestrukoj dobrobiti takve zajednice.	PRIHVACA SE
		Nacrt sadrži i gospodarsku projekciju kao temelj za djelovanje. Tako u 2.1.2. <i>Opća gospodarska kretanja i tržište rada</i> kaže da se „u periodu do 2016. godine očekuje oporavak gospodarske aktivnosti te ubrzanje realnog rasta bruto domaćeg proizvoda. Ekonomski program RH 2013. predviđa rast BDP-a od 2,4% u 2014., te 3,5% u 2015. i 2016. godini.“ (str. 7). Iako druge institucije imaju drugačije prognoze, koje bi svakako trebalo uzeti u obzir, ovakav optimizam je dobar temelj Nacrta strategije. No, nigdje se ne spominje što u slučaju da se ekonomske prognoze pokažu preoptimističnima. Što će tada biti temeljem Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti? Tema siromaštva i socijalno isključenih vrlo je ozbiljna, jer se iza ovih tehničkih pojmova kriju pojedinci, nositelji ljudskog dostojanstva koji će i dalje biti tu bez obzira na pozitivne ili negativne ekonomske učinke. Držimo stoga da bi u dokumentu koji smjera biti Strategijom trebala postojati i jasno definirana alternativa.	Navedeno je nekoliko pozitivnih prognoza u vezi s gospodarskim kretanjima čije ostvarenje je preduvjet za napredak i realizaciju predviđenih strateških aktivnosti. U „alternativnom“ području RH djeluje već nekoliko godina zbog sve prisutne recesije, a aktivnosti u okviru svih strateških područja se ostvaruju, iako ne onim intenzitetom kojim želimo. Pretpostavljamo da neće doći do prestanka aktivnosti usprkos eventualno mogućem nastavku recesije.
		Na str. 48. u poglavlju 4.8. <i>Nacionalni strateški okvir financijske pismenosti potrošača</i> govori o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, te uvođenjem novih rješenja – sugestija/prijedlog: uvođenje osobnog bankrota građana.	PRIHVACA SE
3.	GONG	Važnost jasnog definiranja vremenskog okvira donošenja akcijskih planova s	NE PRIHVACA SE

	<p>Martina Horvat, voditeljica edukacijsko centra GONG-a Marina Škrabalo, viša savjetnica u GONG-u</p> <p>- načelne primjedbe i prijedlozi poboljšanja teksta</p>	<p>razrađenim mjerama kojima će se postići ciljevi te monitoringa i evaluacije njihovog ostvarenja.</p> <p>Potreba za jasnijim i sistematičnijim definiranjem skupina u riziku od socijalne isključenosti te prikazom podataka koji će ukazati na najveće rizike kojima su izloženi.</p> <p>Nedostaju ciljevi koji se odnose na proračunska izdvajanja za socijalnu zaštitu i smanjenje siromaštva, što je posebno zabrinjavajuće u svjetlu aktualne loše pozicioniranosti RH među članicama EU – kako navodi nacrt Strategije, RH zauzima 18. mjesto po udjelu izdvajanja za soc. zaštitu u BDP-u, a taj udio za čak 8,6% zaostaje od prosjeka EU. Nastavno, uzevši u obzir drugi podatak iz uvodnog dijela nacrta Strategije da socijalni transferi amortiziraju rizik siromaštva za čak trećinu, Strategija neadekvatno razrađuje problematiku socijalnih transfera, njihove veće djelotvornosti u odnosu na najrizičnije grupe i faktore siromaštva. Stoga predlažemo da se u konačnoj verziji Strategije definiraju fiskalni ciljevi – npr. podizanje udjela BDP-a za socijalnu zaštitu za točno određeni postotak, da se u analitičkom dijelu doda ocjena (ne)djelotvornosti te učinkovitosti aktualnog sustava socijalnih naknada s obzirom na potrebe ciljanih grupa te da se shodno tome razradi mjera koja se odnosi na restrukturiranje socijalnih naknada jer je aktualni opis izrazito općenit i nemjerljiv.</p> <p>Posebno nas brine što se u Strategiji se uopće ne spominje strategija proračunskog - domaćeg financiranja i povezivanje nacionalnih i lokalnih javnih izvora već se sve nade očito polažu u EU izvore, što bi moglo stvoriti velike probleme u realizaciji planiranih mjera.</p>	<p>Detaljna razrada pojedinih mjera bit će donesena u programu provedbe, ovdje se radi o strateškim odrednicama, Kada se vrši usporedba Republike Hrvatske s drugim državama ili EU-28, valja uzeti u obzir i činjenicu kako relativni rast socijalne zaštite u određenoj državi ne znači nužno i rast u apsolutnim iznosima. Tako će, ukoliko u određenoj državi dođe do pada BDP-a, iako nije došlo do promjene u apsolutnim iznosima utrošenim za socijalnu zaštitu, doći do porasta udjela socijalne zaštite kao postotka BDP-a. Također, valja uzeti u obzir i kako različite države prakticiraju različite fiskalne utjecaje na novčane naknade socijalne zaštite obuhvaćene ESSPROS statistikom. Naime, određene naknade mogu biti podložne oporezivanju i/ili primjeni sustava doprinosa, bilo na način da tvore samostalnu poreznu osnovicu, bilo da se oporezuju kao dohodak zajedno s drugim primicima. Koje naknade će biti obuhvaćene ovim mjerama i putem kojih stopa, razlikuje se od države do države. Najsvježiji podaci objavljeni od strane Eurostat-a ukazuju, od države do države, na koji način i u kojem obimu fiskalni sustav utječe a krajnji iznos pružene naknade socijalne zaštite, a time i na raspoloživi.</p>
	<p>Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja</p>	<p>Predlaže se izraziti očekivano smanjenje stope rizika od siromaštva u stopi (postotku a ne samo u apsolutnom broju – npr. ako je aktualna 21% onda ciljana za 2020. Treba biti najviše 14% (što je ekvivalent 150 000 osoba koje se navode u tekstu) s time da ciljevi za RH trebaju biti što je moguće ambiciozniji te usklađeni s</p>	<p>Prilikom izrade pokazatelja smanjenja siromaštva pošlo se od uvažavanja pretpostavki očekivanog gospodarskog oporavka i pozitivnih stopa porasta BDP-a,</p>

	<p>ciljevima za druge zemlje sa slično visokom stopom, uzevši u obzor rizik povećanja stope narednih godina ukoliko ne dođe do neočekivanog ekonomskog zaokreta koji je vrlo nerealan.</p> <p>3.2. Najranjivije skupine stanovništva i zaštita od diskriminacije Nedovoljno su jasno i sistematično definirane skupine u osobitom riziku od socijalne isključenosti te su nedovoljno jasno prikazani podaci o njihovom položaju. Smatramo da se strategijom nije u dovoljnoj mjeri prepoznao rizik za isključenost pojedinih skupina npr. zatvorenika i bivših zatvorenika, mladih u sukobu sa zakonom i problemima u ponašanju, mladih koji su prerano prekinuli obrazovanje i nisu zaposleni, psihički oboljelih osoba, mladih koji izleze iz institucija socijalne skrbi, osoba lišenih poslovne osoba zaraženih HIV/AIDS-om i hepatitisom C).</p> <p>Predlažemo koristiti jasniju i strukturiranu klasifikaciju vodeći računa o područjima isključenosti i rizicima ili bar voditi računa o skupinama isključenim s tržišta rada i iz obrazovanja</p> <p>Prema zajedničkom memorandumu o socijalnom uključivanju ranjive skupine su: one ☐ niskim primanjima ☐ (nezaposleni, ☐ starije ☐ osobe bez ☐ mirovina, ☐ jednoroditeljske ☐ obitelji, ☐ obitelji ☐ s više ☐ od ☐ dvoje ☐ djece, ☐ samohrane ☐ majke ☐ i ☐ starije ☐ žene), ☐ interno ☐ raseljene ☐ osobe ☐ i ☐ izbjeglice, ☐ ranjive ☐ etničke ☐ manjine ☐ (Romi), ☐ osobe ☐ s ☐ posebnim ☐ potrebama ☐ (osobe ☐ s ☐ invaliditetom, ☐ osobe ☐ s ☐ mentalnim ☐ problemima, ☐ bolesne ☐ osobe), ☐ kao ☐ i ☐ skupine ☐ koje ☐ su ☐ manje ☐ brojne, ☐ ali ☐ su ☐ suočene ☐ s ☐ izazovima ☐ ekstremnog ☐ siromaštva ☐ (beskućnici, ☐ bivši ☐ ovisnici).</p> <p>Prema istraživanju UNDP-a (2006) razlikujemo više područja isključenosti: isključenost s obzirom na ekonomski status (siromašni, nezaposlene, posebice dugotrajno nezaposleni, beskućnici/e, povratnici/e i raseljene osobe, migranti, osobe koje žive na otocima i u ruralnim predjelima); isključenost s obzirom na obiteljsku strukturu (jednoroditeljske obitelji, djeca bez roditeljske skrbi); isključenost s obzirom na identifikaciju (nacionalne/etničke/rasne/vjerske manjine, seksualne manjine -LGBTT populacija); isključenost s obzirom na dob (mlade i starije osobe i umirovljenici/e); isključenost s obzirom na počinjenje zločina: (zatvorenici/e i bivši zatvorenici/e, maloljetni/e delikventi/ce, žrtve zločina);</p>	<p>povećane mogućnosti zapošljavanja te time i smanjivanja siromaštva i socijalne isključenosti.</p> <p>PRIHVATA SE</p>
--	--	---

		isključenost s obzirom na obrazovanje (osobe s nižim stupnjevima obrazovanja, mladi koji su prerano prekinuli obrazovanje); isključenost s obzirom na zdravstveno stanje (psihički oboljele osobe, osobe zaražene HIV/AIDS-om i hepatitisom C, osobe s problemom ovisnosti o alkoholu, kocki i opojnim drogama, osobe oboljele od genetskih i kroničnih bolesti); isključenost s obzirom na invaliditet (osobe s tjelesnim i senzoričkim invaliditetom, osobe s mentalnim/intelektualnim teškoćama).	
		4.1. Obrazovanje i cjeloživotno učenje Predlažemo da se predvidi podrška alternativnim programima podrške i uključivanja mladima koji su prekinuli školovanje.	NE PRIHVATA SE. Nejasno je što se smatra pojmom „mladi“. Ako se mladima smatraju oni do 18 godina, u tom pogledu je prekid obrazovanja neznatan. Ako se mladima smatraju starijima od toga (18-24) tu je RH među boljima u Europi, a takvi već imaju mogućnost uključivanja u obrazovanje kroz dvije predviđene mjere – obrazovanje odraslih i uspostava HKO-a.
		Vezno uz stratešku aktivnost 5. obrazovanje o ljudskim pravima predlažemo dodatno sustavno i kvalitetno uvođenje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u odgojno obrazovni sustav.	NE PRIHVATA SE. U tekstu strategije je predviđeno obrazovanje o ljudskim pravima te je stoga ovaj komentar suvišan i nadilazi cilj i svrhu strategije
4.	UNDP Hrvatska Jasmina Papa Voditeljica programa socijalno uključivanje Valentina Otmačić, predstojnica Ureda UNICEF- a za Hrvatsku	Strategija ističe tri glavna prioriteta: a) borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu; b) sprječavanje novih kategorija siromašnih kao i smanjenje broja siromašnih i socijalno isključenih osoba i c) uspostava koordiniranog sustava potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Sva su tri prioriteta relevantna. Vidljivo je nastojanje da se raščlane podaci, informacije i nastojanja vezana uz prva dva prioriteta. Međutim, kad se radi o trećem prioritetu: ‘uspostava koordiniranog sustava potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti’ nedostaje analiza koja bi ukazala na probleme koji se sada javljaju u sustavu, a još više nedostaje pregled načina na koje će oni biti prevladani. Potrebno je unaprijediti pristup uslugama i osigurati kvalitetu pruženih usluga.	DJELOMIČNO SE PRIHVATAJU PRIJEDLOZI

	<p>- načelne primjedbe i prijedlozi poboljšanja teksta</p>	<p>Pristup usluga za korisnike podrazumijeva smanjenje institucionalnih, arhitektonskih i drugih barijera koje onemogućavaju korisnicima pristup službama koje bi im mogle pomoći.</p> <p>Također potrebno je postaviti standarde praćenja kvalitete pruženih usluga.</p> <p>Pitanje inkluzivnog dodatka bi se trebalo definirati u Strategiji.</p> <p>Potrebno je osigurati kontinuiranu edukaciju i supervizije za stručne djelatnike.</p> <p>Siromaštvo i socijalna isključenost su kompleksni fenomeni te zahtijevaju dodatno jačanje kapaciteta stručnjaka koji se njima bave kao i multidisciplinarnost pristupa.</p> <p>Plan deinstitucionalizacije bi trebao biti sastavni dio ove strategije s jasnim opredjeljenjem za pružanje pune podrške sustava da osigura preveniranje novih/dodatnih oblika marginalizacije i rizika od siromaštva cijele obitelji.</p> <p>Vezano uz strateške aktivnosti primjetno je da su neke od njih doista opisane na strateškoj razini, a neke pak na operativnoj uz povremeno navođenje i samih indikatora te s tim u vezi predlažemo njihovo ujednačavanje.</p> <p>Što se tiče djece kao jedne od posebno ranjivih skupina u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti neophodno je imati na umu načelo cjelovitog sagledavanja dječjeg siromaštva koje je neodvojivo od funkcioniranja obitelji kao cjeline i njene ranjivosti u odnosu na siromaštvo i socijalno isključivanje.</p> <p>Prevenција diskriminacije i stigmatizacije siromašne djece u pristupu uslugama (kao i ostalih ranjivih skupina) trebalo bi biti jedno od osnovnih polazišta u kreiranju i ostvarivanju mjera protiv siromaštva i socijalne isključenosti.</p> <p>Djeci koja žive u uvjetima siromaštva potrebno je osigurati i jamčiti mehanizme aktivne participacije s ciljem njihova uključivanja i povećanja vidljivosti. Isto, dakako, vrijedi i za sve druge ranjive skupine.</p>	<p>MSPM kroz svoje redovne aktivnosti radi na organiziranju stručnog usavršavanja djelatnika u sustavu socijalne skrbi (centri za socijalnu skrb, domovi socijalne skrbi) s ciljem jačanja kapaciteta stručnjaka, a u planu Službe MSPM-a za 2014. godinu je jedan od ciljeva definiranje i uspostava modela kontinuirane supervizije za stručne djelatnike u sustavu socijalne skrbi.</p>
	<p>Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategija ističe da je ‘socijalna isključenost pojedinca ili grupe često posljedica diskriminatoranog ponašanja’ (str 12), te navodi niz Zakona kojima je cilj suzbijanje diskriminacije, kao intervencije podizanja svijesti šire javnosti i kontinuiranu izobrazbu stručne javnosti. Međutim, nigdje u tekstu nisu razvidni načini na koje se predlaže pratiti diskriminatorna ponašanja i spriječiti njihovo pojavljivanje. • Strategija, navodeći usklađivanje s glavnim ciljem Strategije Europa 2020, ističe da će RH do 2020 ‘težiti’ smanjenju broja osoba u riziku od siromaštva za 150 000 stanovnika, uz ogradu da težnja u postizanju tog cilja ovisi o nizu drugih čimbenika 	<p>NE PRIHVATILA SE. To je polazište, a ne predmet ove strategije</p> <p>NE PRIHVATILA SE. Republika Hrvatska je 2013. godine prihvatila obveze proizašle iz njezinog</p>

	<p>(str 14, odjeljak 2). Strategija Europa 2020 navodi da je opći cilj izbaviti iz siromaštva 20 milijuna ljudi od ukupno 120 milijuna koji žive u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, odnosno 16%. Iako je svakoj državi članici prepušteno da odabere svoj cilj, prijedlog Strategije o smanjenju siromaštva za 150 000, odnosno otprilike za 10,8% čini se niskim, posebice u odnosu na podatke o siromaštvu i socijalnoj isključenosti koje Strategija prezentira, te u odnosu na cilj koji postavlja Strategija EU 2020. Naime, u uvodu (str 2) se navodi da je stopa rizika od siromaštva u RH 2012. godine 20, 5%, nakon socijalnih transfera, a da je stopa rizika od siromaštva i socijalne isključenosti 32, 3%, tj da otprilike 1 380 000 stanovnika živi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Uzevši u obzir sadašnje podatke, smanjenje broja siromašnih za 150 000 do 2020, odnosno otprilike 25 000 godišnje, čini se kao izrazito nizak cilj.</p> <p>Predlaže se razmotriti povećanje ciljanog broja osoba čije će se siromaštvo i socijalna isključenost smanjiti. Taj se cilj može usladiti s ciljem. Strategije EU 2020: smanjenje siromaštva za 16%, što bi u hrvatskom kontekstu značilo smanjenje broj osoba u riziku od siromaštva za 250 000 osoba do 2020. Također se predlaže, obzirom da se i u samoj Strategiji navode četiri velike skupine u najvećem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti (djeca, mladi, starije osobe i umirovljenici, nezaposlene te osobe s invaliditetom), prikazati podatke o siromaštvu za te grupe, kao i za pripadnike nacionalnih manjina te ciljeve smanjenja siromaštva u svakoj od navedenih skupina. Posebice se to odnosi na romsku nacionalnu manjinu gdje podaci pokazuju da 92% Roma živi u relativnom siromaštvu .</p>	<p>neformalnog uključivanja u Europski semestar prije datuma pristupanja Europskoj uniji. U skladu s tim je izradila Ekonomski program u kojem je po prvi puta iskazala svoje projekcije vezane uz ostvarivanje 5 glavnih ciljeva Strategije Europa 2020. Prilikom izrade pokazatelja smanjenja siromaštva pošlo se od uvažavanja pretpostavki očekivanog gospodarskog oporavka i pozitivnih stopa porasta BDP-a, povećane mogućnosti zapošljavanja te time i smanjivanja siromaštva i socijalne isključenosti. Prilikom projekcije broja smanjenja siromašnih i socijalno isključenih osoba vodilo se računa o pozitivnim učincima koje može imati povećani obuhvat mjera aktivne politike zapošljavanja posebice usmjerene na zapošljavanje osoba sa smanjenom zapošljivošću, dugotrajno nezaposlenih i osoba s invaliditetom te bolje ciljanje svih oblika pomoći u sustavu i odlučna borba protiv zloupotreba u sustavu, kao i planirana deinstitucionalizacija sustava socijalne skrbi. Smanjenje stope siromaštva u društvu usko je vezana uz kretanja na tržištu rada.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Područje koje definira načela (str 15) navodi inovativni pristup socijalne politike. Među načelima, ali niti kasnije u tekstu Strategije na navodi se poveznica između novčane socijalne pomoći i socijalnih usluga, tzv. ‘cash and care basket’ odnosno integracija usluga naknada u gotovini o skrbi. Predlaže se među načela uvrstiti integraciju ovih dviju usluga. Ona je osobito važna u kontekstu reforme novčanih naknada, ali i sustava pružanja usluga, te u kontekstu prevencije siromaštva uslijed 	<p>PRIHVATA SE</p>

		<p>ekonomske krize. Integracija novčanih pomoći i usluga rezultira dodanom vrijednošću i kreira sinergiju u smislu dosega programa pomoći, njihove učinkovitosti i odgovornosti. Integracija tih dvaju oblika socijalne podrške razmatrana je i kao jedan od prioriteta Otvorene metode koordinacije unutar EU. Dva su potrebna elementa za bolju integraciju nakanda i usluga: pojednostavljenje procedura procjena i dodjela ključnog radnika/voditelja slučaja tzv case managera, odgovornog za povezivanje različitih sustava i korisnika, dizajniranje (u suglasnosti s korisnikom) paketa naknada i usluga, praćenje provedbe plana i ostvarivanje ciljeva za koje su zaduženi aktri iz drugih sustava (npr obrazovanje, zapošljavanje isl). Moguće je pripremiti osnovni paket nakanda i usluga, koji se može modificirati za različite kategorije korisnika, ovisno o njihovim potrebama.</p>	
		<ul style="list-style-type: none"> • U poglavlju koje definira strateški okvir navodi se kako je gospodarska kriza posebno negativno pogodila djecu (str. 11) te se dodaje kako istraživanja pokazuju povećanje broja djece u Hrvatskoj koja puše, piju i izloženija su nasilju u odnosu na razvijenije zemlje, kao i povećanje postotka porođaja kod adolescenata, bez argumenata koji bi te podatke doveli u vezu s gospodarskom krizom. Stoga predlažemo njihovo šire pojašnjenje i kontekstualizaciju. • Također, kod definiranja pojedinih ranjivih skupina predlažemo jasnije obrazložiti okolnosti koje ih čine ranjivima u odnosu na siromaštvo i socijalnu isključenost (primjerice kod žrtava obiteljskog nasilja za koje u tekstu na str. 12 stoji da su najčešće pogođeni siromaštvom i socijalnom isključenosti što može upućivati na zaključak da je obiteljsko nasilje specifikum siromaštvo) te isto potkrijepiti podacima. 	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆAJU PRIJEDLOZI U VEZI S RANJIVIM SKUPINAMA. Tekst će se dopuniti u skladu s primjedbama ostalih sudionika rasprave uz napomenu da se ovdje radi o strateškom dokumentu, a ne o studiji te nije nužno već kroz različita druga istraživanja prezentirane rezultate ponovo detaljno tumačiti.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • U poglavlju koje se odnosi na obrazovanje i cjeloživotno učenje, a koje zagovara inkluzivno (pred)školsko obrazovanje, procjenjujemo važnim uz djecu s teškoćama u razvoju istaknuti važnost takvog principa i za djecu pripadnike romske nacionalne manjine. Njih se izrijeком spominje u strateškoj aktivnosti koja se odnosi na povećanje dostupnosti odgoja i obrazovanja, ali ne i kod poticanja inkluzivnog obrazovanja. Također, predlažemo navesti i preporuku Nacionalne strategije za uključivanje Roma koja za djecu pripadnike romske nacionalne manjine predlaže minimalno dvije godine predškolskog odgoja i obrazovanja 	<p>PRIHVAĆA SE u dijelu u kojemu se traži da se uz djecu s teškoćama u razvoju navedu i pripadnici romske nacionalne manjine kada je u pitanju inkluzivno obrazovanje. Ne prihvaća se dio gdje se traži prenošenje mjera iz Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013.-2020. – gdje piše da se osigurava predškolski za Rome dvije godine, u Akcijskom planu za provedbu te</p>

			iste strategije osigurava se predškola u godini prije polaska u osnovnu školu – dakle 1 godinu prije polaska u osnovnu školu. To se financira iz Državnog proračuna. Već sada je pojačan porast zbog rasta broja polaznika predškole i smatramo da kod realizacije ciljeva treba biti objektivan i realan. Nadalje, osiguravanje predškole za Rome odvija se mahom po osnovnim školama i (npr. prilagodba WC-a) jer vrtića jednostavno nema.
		<ul style="list-style-type: none"> ● Poglavlje Stanovanje i dostupnost energije (str 21, 22 i 23) predviđa rad na razvoju Programa društveno poticanje stanogradnje, navodi se posebna zaštita socijalno osjetljivih skupina. Može se pretpostaviti da se u toj skupini nalaze i Romi. Međutim, njihov se položaj izrijekom nigdje ne spominje, kao što se ne spominje niti problem prostorno izoliranih romskih naselja s neadekvatnom ili nepostojećom komunalnom infrastrukturom. Predlaže se istaknuti problem stanovanja Roma (kao što je istaknut problem stanovanja branitelja, progranika, azilanata), iznijeti problem prostorne izoliranosti (segregacije), uspostaviti poveznicu u tekstu s odgovarajućim poglavljem u Nacionalnoj strategiji za uključivanje Roma 2013-2020 godine. Naime, stanovanje je usko povezano s pitanjima pristupu obrazovanju, zdravstvu, socijalnim uslugama, zapošljavanju 	<p>NE PRIHVATLJIVO</p> <p>Položaj Roma ne spominje se izrijekom u strateškom području 4.3 Stanovanje i dostupnost energije, ali čine jednu od najranjivijih skupina. Detaljni ciljevi poboljšanja položaja Roma postavljeni su za svako područje koje se tiče Roma u Nacionalnoj strategiji za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine te Akcijskim planom za provedbu nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ● Poglavlje Pristup socijalnim uslugama i naknadama navodi da su unaprjeđenje sustava dodjele socijalnih nakanda i unaprjeđenje dostupnosti, prihvatljivosti i kvalitete socijalnih usluga strateški prioriteti. Nije vidljiva njihova veza, odnosno integracija programa usluga i nakanda. Predlaže se uspostaviti jasnije poveznice na način koji korisnika/obitelj stavlja u centar sustava koji je odgovoran pružiti pravovremene, adekvatne i kvalitetne usluge. 	<p>Prihvata se. pojašnjenje je u definiranju strateških aktivnosti 4.4. – 1</p>
		Isto poglavlje predviđa osnivanje veteranskih centara s uslugama stalnog smještaja	NE PRIHVATLJIVO Projekt veteranskog

		<p>za branitelje (i stradalničku populaciju). Prijedlog se čini kao segregacija jedne skupine stanovništva u odvojene institucije, te je i suprotan načelima provedbe de-institucionalizacije, i pravu na život i puno sudjelovanje u zajednici.</p>	<p>centra namijenjen je hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i stradalničkoj populaciji, ali i dijelu stanovništva lokalne zajednice koji se nalaze u potrebi i koji će moći dobiti potrebnu pomoć u Centru, čime neće doći do segregacije hrvatskih branitelja. Centar će pružati raznovrsne usluge i sadržaje potrebitima, a mogućnost smještaja za najteže ugrožene osobe bit će samo manji dio sadržaja veteranskog centra. Veteranski centri imat će razvojnu i kohezijsku ulogu sa stajališta lokalne zajednice u kojima budu smješteni. Naime, otvaranjem ovih centara otvaraju se radna mjesta, raste mogućnost plasmana lokalnih proizvoda i usluga i sl., a raste i financijski kapacitet lokalne samouprave. Istovremeno, mogu se ostvariti sinergijski uvjeti u najmanje dva smjera. Prvi se odnosi na bolje korištenje odnosno mogućnost izgradnje novih sadržaja – sportskih, kulturnih, zdravstvene zaštite itd. Drugi se odnosi na sinergijske efekte u razvoju civilnog društva, osjetljivosti prema potrebitoj populaciji i socijalne kohezije. Način uspostave i funkcioniranja veteranskog centra bit će detaljno razrađen u provedbenom programu ove Strategije.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • U poglavljima koje govore o pristupu socijalnim i zdravstvenim uslugama nisu u cijelosti prepoznati izazovi s kojima se suočavaju obitelji pogođene siromaštvom i socijalnom isključenosti; npr. limitirana nadoknada troškova za pomagala potrebna djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom, limitirano 	<p>S obzirom na financijske projekcije, za sada nije moguće planirati povećanje sredstava za predložene namjene.</p>

		<p>pokrivanje troškova prijevoza u ostvarivanju prava iz područja zdravstvenih i socijalnih usluga, ograničena lista besplatnih medicinskih/farmakoloških lijekova i pripravaka itd.</p>	
		<ul style="list-style-type: none"> ● Poglavlje Skrb o starijim osobama navodi da osobe starije od 65 godina spadaju u najsiromašnju dobnu skupinu, te ukazuje na financijsku situaciju umirovljenika. Međutim, poglavlje nigdje ne spominje ranije procjene koje govore o udjelu od 12, 4% starijih osoba bez ikakvih primanja, kao što se ne navodi niti poveznica sa tom temom u Zajedničkom memorandum o socijalnom uključivanju prema kojem je trebalo analizirati broj osoba starijih od 65 koje nemaju primanja i mogućnost uvođenja tzv ‘socijalne mirovine.’ <p>Ujedno napominjemo da su starije osobe prepoznate kao jedna od ranjivih skupina, no istodobno je skrb o njima izdvojena i kao zasebno strateško područje. Kako se i ostala strateška područja (stanovanje, socijalne usluge, pristup zdravstvenim uslugama, cjeloživotno učenje itd.) također odnose na starije osobe dolazi do preklapanja strateških aktivnosti.</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE.</p> <p>Naime, u Izvješću o provedbi JIM-a u 2012. godini govori se da je mogućnost uvođenja socijalne mirovine temeljito analizirana. Tijekom 2009. i 2010. godine izrađena je studija temeljem koje je procijenjen broj starijih osoba koje bi mogle biti obuhvaćene socijalnom mirovinom, raspravljani su načini provedbe provjere dohotka i imovine te su raspravljani modeli socijalnih mirovina. Zbog financijske situacije i stanja u mirovinskom sustavu zaključeno je da bi se socijalna mirovina uvela kao dio sustava socijalne skrbi. Naime, s obzirom na postojeću situaciju u mirovinskom sustavu i sustavu socijalne skrbi i visini najniže mirovine i socijalne pomoći, uvođenjem socijalne mirovine pojavio bi se problem da bi socijalna mirovina bila ista ili veća od najniže mirovine koju bi ostvario umirovljenik s minimalnim radnim stažem, što bi moglo destimulirati zaposlene da ostvare takav radni staž.</p> <p>Stoga je i u Strategiji u poglavlju 4.6. Skrb o starijim osobama, navedena strateška aktivnost: „Unaprjeđenje kvalitete življenja starijih osoba i širenje usluga u zajednici – zaštitom starijih osoba bez prihoda te starijih osoba s prihodima ispod</p>

			razine praga rizika od siromaštva“, koja će biti razrađena u programu provedbe.
		<ul style="list-style-type: none"> • Poglavlje Uloga dionika, praćenje i izvještavanje Predlaže se opisati metodologija praćenja, razraditi sustav praćenja (tko izvještava kome horizontalno i vertikalno, prema kojim pitanjima i pokazateljima); odrediti opće pokazatelje na razini učinka za svako od područja.	PRIHVAĆA SE
5.	Julija Kranjec, Sandra Benčić, ispred Centar za mirovne studije - načelne primjedbe i prijedlozi poboljšanja teksta	Na generalnoj razini smatramo da nacrtu strategije nedostaju osnovni elementi po kojima bi se uopće mogla smatrati <i>policy</i> dokumentom. Primjerice, Strategija sadrži prioritete i glavne strateške aktivnosti koje su napisane vrlo općenito i više podsjećaju na listu želja, bez jasnog sadržaja, provedbenih mjera, nositelja tih mjera i izvora financiranja. Primjer: „ <i>Osnivanje i potpora programima prihvatilišta i programima nužnog smještaja ostvarivanjem programa za beskućnike; izgradnjom prihvatilišta za azilante; osnivanjem pučkih kuhinja; korištenjem stambenih kapaciteta u vlasništvu RH za socijalna pitanja.</i> „ Mada su sve navedene aktivnosti potrebne; Strategija uopće ne prepoznaje da su nositelji tih mjera potpuno različite institucije odnosno Ministarstva: tako je primjerice za smještaj tražitelja azila (ako se na njih mislilo pod pojmom azilanti) nadležan MUP, za smještaj azilanata vaše ministarstvo i lokalna samouprava ali svakako ne na način da se grade „ prihvatilišta za azilante“ koja bi stavljanjem „pod jedan krov“ jedne društveno ugrožene skupine dovele do getoizacije te skupine i svih onih problema koje socijalna getoizacija stvara (vidjeti primjer Sopnice Jelkovec). Za smještaj beskućnika jest nadležno MSPM međutim nije navedeno gdje će se graditi odnosno osigurati nužni smještaj za beskućnike (u kojim gradovima postoji najveća potreba), kolikog kapaciteta, koliko takvih prihvatilišta te koji su izvori financiranja, kada će se započeti odnosno do kada je rok za završetak mjere osiguranja nužnog smještaja za beskućnike. Također uopće ne govorite na koji način će se korištenje stambenih kapaciteta u vlasništvu RH koristiti za te namjene kada je poznato da je DUUDI objavio registar imovine, a da će Ministarstvo graditeljstva biti zaduženo za raspisivanje natječaja za dodjelu te stambene imovine u najam/vlasništvo. Ovakve primjedbe mogu se primijeniti za svaku navedenu stratešku aktivnosti; smatramo da bi bilo vrlo neprofesionalno da RH objavi dokument koji naziva Strategijom borbe protiv siromaštva a koja se sastoji isključivo od izlistavanja mogućih rješenja bez obzira na njihovu provedivost, trošak, izvor financiranja i odgovornost pojedinih tijela za njihovu provedbu.	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA Obrazloženje: Komentar se odnosi generalno na Strategiju, pri čemu je strateška aktivnost „Osnivanje i potpora programima prihvatilišta i programima nužnog smještaja ostvarivanjem programa za beskućnike; izgradnjom prihvatilišta za azilante; osnivanjem pučkih kuhinja; korištenjem stambenih kapaciteta u vlasništvu RH za socijalna pitanja“ navedena samo kao jedan od primjera. Potrebno je napomenuti da je u tijeku izrada Provedbenog plana za ovu Strategiju kojim će se pobliže definirati mjere, nositelji/sunositelj, ciljne skupine/korisnici, izvori financiranja/sufinanciranja, način praćenja/pokazatelji učinka i rokovi. Također, napominjemo da je člankom 117. st. 4. i 5. Zakona o socijalnoj skrbi propisana nadležnost velikih gradova i gradova sjedišta županija za osiguravanje sredstava za uslugu prehrane u pučkim kuhinjama, kao i pružanje usluga smještaja u prihvatilišta ili prenoćišta za beskućnike. Člankom 120. st. 1. propisana je i supsidijarna nadležnost jedinica područne samouprave u osiguravanju ovog oblika skrbi. Sukladno navedenom, u izradi provedbenog plana sudjelovat će i jedinice lokalne i područne samouprave koje će definirati konkretne mjere sukladno postojećim potrebama i financijskim mogućnostima. Potrebno je razlikovati tražitelja azila od i

	<p>Preporučamo da se konzultiraju drugi strateški dokumenti na razini RH kao što je primjerice Strategija razvoja turizma, Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva i u po sličnim predlošcima napravi prijedlog Prioriteta, ciljeva, mjera i ključnih projekta, izvora financiranja, te provedbenih tijela (nositelja).</p> <p>Također, smatramo da bi bilo izuzetno važno za provedivost dokumenta uz pojedine mjere navesti projekte/projektne ideje iz projektne baze za ESF i ERDF, a kojima bi se navedene aktivnosti mogle financirati.</p> <p>Nadalje, ono što se primjećuje na razini cjelokupnog dokumenta je nedostatak sveobuhvatne analize stanja na temelju koje se jasno i nedvosmisleno mogu određivati ciljevi i svrha same politike, a u skladu s tim i odgovarajuće mjere. Strategiji nedostaju osnovne strateške odrednice u području ekonomske politike, odnosa prema konceptu „dostojanstvenog rada“ (<i>decent work</i>), liberalizaciji tržišta rada, poreznoj politici i poreznom opterećenju, pitanju socijalne ekonomije, jednakoj dostupnosti javnih resursa i zaštiti općeg dobra te u odnosu na rizikeprivatizacije istih po najsiromašnije građane, rodnoj dimenziji siromaštva itd.</p> <p>U čitavom dokumentu se ne spominje važnost (ne)jednake distribucije odnosno GINI koeficijenta za Hrvatsku u odnosu na prosjek EU zemalja, te se kao cilj ne postavlja njegovo snižavanje. Također smatramo da je kao cilj nužno uvrstiti smanjenje udjela troškova za osnovne egzistencijalne potrebe prosječnog kućanstva (hrana, piće i stanovanje) koji su sada iznad 50% ukupnog budgeta kućanstva.</p>	<p>azilanata. Smještaj tražitelja azila, azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca pod privremenom zaštitom se je uređen Pravilnikom o smještaju tražitelja azila, azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca pod privremenom zaštitom (Narodne novine, br: 36/08 i 116/11). Navedenim pravilnikom je uređeno da se tražitelji azila smještavaju u Prihvatilište za tražitelje azila te je isto u nadležnosti MUP-a. Za smještaj azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom Sukladno Pravilniku, azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom koji nije u mogućnosti pronaći smještaj, on će se osigurati u smještajnim kapacitetima kojima raspolaže vjerska zajednica, humanitarna organizacija, trgovačko društvo, udruga ili druga domaća ili strana, pravna ili fizička osoba s kojom ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi zaključi ugovor o pružanju usluge smještaja azilanata. Smještaj navedenih osoba podrazumijeva stanovanje u primjerenom stambenom prostoru u kojem se mogu zadovoljiti osnovne higijenske potrebe te samostalno pripremanje prehrane i to na način da se ovim osobama unajmljivao stan ili su isti smještavani u stanove koje je MSPM dobilo na korištenje od DUDIA. Stoga izgradnja prihvatilišta za azilante nije prioritet MSPM-a, već je prioritet dobivanje stanova na korištenje od DUDIA za ovu namjenu.</p> <p>Prijedlog da se azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom omogući ostanak u stanovima u kojima su smješteni ne prihvaća se jer ova mjera bi iziskivala dodatna financijska sredstva te bi bila u suprotnosti sa Zakonom o azilu.</p> <p>Ne može se prihvatiti takva ocjena</p>
--	---	--

		<p>Strategija uopće ne spominje najavljanu liberalizaciju tržišta rada i moguće negativne efekte na povećanje rizika od siromaštva.</p>	<p>liberalizacije tržišta. Jasniji i pregledniji zakonski okvir na području rada i zapošljavanja osigurat će veću pravnu sigurnost radnika i omogućiti učinkovitiji nadzor te time i brže ostvarivanje prava.</p>
		<p>U Nacrtu prijedloga na više je mjesta istaknuto kako se <u>obrazovni sustav treba prilagoditi potrebama tržišta rada</u>. Potpuno podređivanje obrazovnog sustava potrebama (samo) tržištu rada smatramo neprihvatljivim i kao razrađenu analizu o tom pitanju predlažemo Deklaraciju o znanosti i visokom obrazovanju koju je 2012. objavila Akademska solidarnost. Ovdje izdvajamo samo dio iz iste: „Dominantna globalna, pa tako i lokalna, tendencija promišljanja sustava znanosti i visokog obrazovanja usmjerena je što je moguće većem pogodovanju aktualnim gospodarskim interesima.... Redukcija svih društvenih odnosa, vrijednosti, mehanizama i procesa na odnose, vrijednosti, procese i mehanizme svojstvene gospodarskoj sferi društva po modelu uprizorenom u Programu gospodarskog oporavka RH (2010) i odbačenim prijedlozima zakona o znanstvenoj djelatnosti, sveučilištu i visokom obrazovanju pretpostavlja da će se gospodarski rast automatski preliti na ostale sektore društva, podižući time njihovu kvalitetu. No, kako to ističu vodeći ekonomski stručnjaci između ostalih dobitnik Nobelove nagrade za ekonomiju Stiglitz (2009a, 2009b), teza da rast BDP-a automatski povlači i rast kvalitete ostalih društvenih sektora – poput zdravstva, obrazovanja, razine ljudskih prava i sloboda- empirijski nikad nije potvrđena, nego je, štoviše, ozbiljno dovedena u pitanje.“ Dodatno, United Nations Institute for social development navodi slijedeće: <i>Trajno siromaštvo u nekim regijama, i rastuće nejednakosti širom svijeta, čvrsti su podsjetnici da ekonomska globalizacija i liberalizacija nisu stvorili okruženje pogodno za održiv i pravedan društveni razvoj (UNRISD, Combating poverty and inequality, Structural change, social policy and politics“</i>, 2010)</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE. Prilagođavanje obrazovnog sustava potrebama tržišta rada je jedan ali ne i jedini cilj HKO-a, no istaknut je u ovoj strategiji kao jedan od mjera borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti iz razloga što će usklađivanje obrazovnih programa s potrebama tržišta rada rezultirati bržim zapošljavanjem. Glavni cilj HKO-a je podizanje kvalitete obrazovanja usmjeravanjem na ishode učenja i osiguravanjem kvalitete u cjelokupnom procesu obrazovanja</p>
		<p>Smatramo kako je potrebno jasnije opisati probleme s kojima se suočavaju migranti, tražitelji azila, azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom kao što je to učinjeno za druge skupine. Naime, za druge skupine objašnjeno je i potkrijepljeno koji su uzroci problema i najznačajnije poteškoće s kojima se susreću, no za ove skupine to nedostaje. Za ozbiljnu analizu i strateški dokument to smatramo velikim nedostatkom. Pri tome, osobitu pažnju treba usmjeriti na mjere vezane za</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA Traženo se već nalazi u Migracijskoj politici, Akcijskom planu integracije stranaca u hrvatsko društvo i Nacionalnom programu zaštite i promicanja ljudskih prava 2013.-2016.</p>

	<p>maloljetnike bez pratnje.</p> <p>Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja</p>	<p>U uvodnom dijelu navodi se slijedeće: <i>Pritom je potrebno istaknuti da je antidiskriminacijska politika polazni princip u ostvarenju navedenih prioriteta i ciljeva.</i> Antidiskriminacijska politika zapravo na razini RH ne postoji; trenutno nije na snazi nacionalni plan /politika borbe protiv diskriminacije, već samo Zakon o suzbijanju diskriminacije koji sam po sebi nikako ne može biti polazni princip borbe protiv siromaštva. Čak i da nije tako, smatramo da su ključne politike za borbu protiv siromaštva makroekonomska politika, socijalna politika koja kao takva ne postoji, porezna politika koja doprinosi pravednijoj distribuciji resursa, te tek onda antidiskriminacijskoj politici koja podrazumijeva jednak pristup uslugama i dobrima, odnosno koja je ključan instrument za socijalnu inkluziju, ali ne i za strateški pristup borbi protiv siromaštva.</p> <p>Obrazovanje i cjeloživotno učenje: Edukacija je vrlo snažan instrument za proces adaptacije i socijalne integracije. Pridonosi i samoj izbjeglici, ali i društvu u kojem živi (povećanje vještina i kompetencija, bolje mogućnosti zapošljavanja i dr.). Da je edukacija ključ integracije, poznato je svakom društvu - ne samo u slučajevima izbjeglica i tražitelja azila, već i kod svih njegovih članova putem socijalizacije. Ovom cilju trebalo bi stremiti svako društvo koje želi postati zajednica konstruktivnih, odgovornih i aktivnih članova i članica. Kako u daljnjem tekstu navodimo nepostojanje sustava priznavanja i prepoznavanja kvalifikacija za one osobe koje ne posjeduju dokaze o završenom stupnju obrazovanja u slučaju izbjeglica je ishodište za mnoge probleme. Jedan od aspekata kvalitetne integracije je dostupnost obrazovnih programa zemlje domaćina. Prema Zakonu o azilu ta dostupnost se čini jednostavnom i laka za provedbu, međutim u praksi se pokazalo suprotnim zbog mnogih prepreka kojih društvo i sustav u Hrvatskoj često nije svjesno. Bitno je naglasiti kako izbjeglica (azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom) i stanovnik Hrvatske nemaju jednaku početnu poziciju ulazeći u hrvatski obrazovni sustav. Izbjeglice bi mogle doprinositi hrvatskom i europskim društvima koristeći svoje kvalifikacije, ali stvarnost pokazuje kako uglavnom spadaju u dugotrajno nezaposlene ili obvezne ponovno proći obrazovanje odnosno obuku koje su već završili u svojoj zemlji. Brojni su problemi i barijere koje doprinose i objašnjavaju visoku stopu nezaposlenosti izbjeglica, ali isto tako postoji mnogo primjera kako</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO SE - smisao ove rečenice je pristupu rješavanju problema</p> <p>NE PRIHVATLJIVO SE. Sve navedeno prisutno je u nacrtu strategije – u dijelu koji govori o daljnjem razvoju Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, a donošenje Pravilnika o priznavanju i vrednovanju neformalnog i informalnog učenja bit će jedna od mjera akcijskog plana koji će proizaći iz ove strategije. U nacrtu strategije u dijelu koji govori o daljnjem razvoju Hrvatskog kvalifikacijskog okvira pokriva i ovo područje jer HKO stvara temelj za uspostavu sustava priznavanja i vrednovanja neformalnog i informalnog učenja. (tekst iz nacrtu strategije: Obrazovne programe koji se izrađuju u skladu s HKO-om karakterizira usredotočenost na ishode učenja, odnosno na ono što učenik/student zna i koje vještine za rad posjeduje. Pritom, za HKO su jednako važni svi oblici stjecanja</p>
--	--	--	---

	<p>sustavi za procjenu i priznavanje stranih svjedodžbi, vještina i znanja ne omogućavaju izbjeglicama odgovarajući način uključivanja u daljnje obrazovanje, usavršavanje ili zapošljavanje.</p> <p>Kako bi u Republici Hrvatskoj omogućili izbjeglicama da u potpunosti ostvare svoje pravo na obrazovanje te kako bi izbjeglice mogle doprinosti hrvatskom društvu koristeći svoje kvalifikacije nužno je osmisliti i implementirati sustav priznavanja i prepoznavanja kvalifikacija za one osobe koje ne posjeduju dokaze o završenom stupnju obrazovanja. Na taj način doprinjelo bi se rješavanju situacija dugotrajne nezaposlenosti tih osoba ili obveznog ponovnog pohađanja obrazovanja odnosno obuke koje su već završili u svojoj zemlji. Neke od preporuka za razvoj takvog sustava su: Kao što je praksa u brojnim zemljama EU, problem prepoznavanja kvalifikacija izbjeglica na temelju nepotpune ili čak u potpunosti nepostojeće informacije o kvalifikaciji i o sustavu iz kojeg potječe, pokazuje se jednostavnim rješenje kojim se nedostatno dokumentirani podaci u procesu pristupa visokom obrazovanju nadoknađuju putem intervjua, posebno specijaliziranim ispitima, izjavom potvrđenom kod nadležnog tijela a koja podliježe kaznenoj odgovornosti ili testovima za provjeru kompetencija. Prilikom osmišljavanja sustava važno je imati na umu i procjenu kompetencija i sposobnosti a ne samo procjenu dokumenata. Osmišljavanje sustava dokazivanja i priznavanja obrazovnih kvalifikacija osobama koje nemaju dokaze o prethodnom završenom obrazovanju, u svrhu daljnjeg (višeg) obrazovanja ili dokvalifikacije odnosno zapošljavanja moguće je riješiti u sklopu daljnjeg razvoja Hrvatskog kvalifikacijskog okvira. Svrha za koju se traži priznanje i procjena kompetencije-daljnje obrazovanje ili rad- primarna je u određivanju tijeka postupka i kriterija.</p>	<p>kompetencija, uključujući neformalno i informalno učenje, odnosno kompetencije stečene kroz život, na radnom mjestu ili kroz različite druge organizirane ili neorganizirane oblike učenja, uz obvezno uvođenje sustava kvalitete u obrazovanje.)</p>
	<p>Potrebno je prepoznati i razvijati programe podrške u učenju za djecu tražitelja azila, azilanta i stranaca pod supsidijarnom zaštitom. Takvi programi, i edukacija asistenata te nastavnika i profesora, trebaju biti prilagođeni individualnim potrebama djeteta s obzirom na razinu poznavanja hrvatskog jezika i dobi djeteta. Programi osnovnoškolskog obrazovanja za odrasle učiniti besplatnim i dostupnim odraslim azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom kako bi stekli osnovno obrazovanje i bili u mogućnosti nastaviti sa daljnjim obrazovanjem</p> <p>Kriterije za stipendiranje učenika slabijeg imovinskog statusa(ali i ostalih) na</p>	<p>Ove mjere u određenom opsegu već se nalaze u Akcijskom planu integracije stranaca u hrvatsko društvo koji je uključen u ovaj dokument</p> <p>NE PRIHVATLJIVO</p>

		<p>nacionalnoj i lokalnim razinama proširiti na kategoriju azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom. Trenutno je jedan od kriterija hrvatsko državljanstvo što vidimo diskriminirajuće za ovu populaciju.</p> <p>Razviti sustav pravednog uključivanja azilanta i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u visokoobrazovni sustav. Trenutno postoji mogućnost upisa kao hrvatskih državljana(kada je nužno položiti državnu maturu) ili stranaca(što iziskuje plaćanje visokih članarina). Niti jedan niti drugi način nisu primjenjivi i pravedni za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom.</p> <p>Stanovanje i dostupnost energije:</p>	<p>Objektivno – ovo je minoran problem (2-3 zahtjeva godišnje) i ovo je u ingerenciji visokih učilišta koji kako je poznato imaju autonomiju. Nejasno je i što se smatra „pravednijim uključivanjem“ –primjedba je previše načelna i nije u ingerenciji države.</p>
		<p>Stanovanje i dostupnost energije:</p> <p>Važno je azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom prepoznati kao jednu od kategorija osoba u vrlo visokom riziku od beskućništva nakon proteka dvije godine od dobivanja statusa, a osobito problematično je to za obitelji i samohrane roditelje. U tom smislu, mjeru pod brojem dva, odnosno izgradnju prohvatališta za azilante vidimo kao strateški problematičnu s obzirom da zajedničko smještanje svih izbjeglica pridonosi njihovom još snažnijem isključivanju od ostatka društva i smjerom getoizacije. Umjesto toga predlažemo da se tim osobama omogući ostanak u stanovima u kojima su smješteni te da se razvijaju programi učenja hrvatskog jezika i mjere poticanja njihovog zapošljavanja kako bi se čim prije financijski osamostalili i preuzeli brigu o sebi.</p>	<p>NE PRIHVATIA SE</p>
		<p>Pristup socijalnim naknadama i uslugama:</p> <p>Posebnu pažnju usmjeriti na maloljetnike bez pratnje te prilikom razvijanja udomiteljstva uzeti u obzir i specifičnosti ove populacije i poticati njihovo udomljavanje.</p>	<p>PRIHVATIA SE</p> <p>Prijedlog će se uzeti u obzir prilikom razvijanja udomiteljstva</p>
6.	<p>Štefica Karačić predsjednica Hrvatske udruge socijalnih radnika - načelne primjedbe i</p>	<p>Nacrt prijedloga Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.-2020.) je dokument kojim su obuhvaćena ključna područja vezana uz problem siromaštva i socijalne isključenosti, što podržavamo i smatramo važnim.</p> <p>No, ključne primjedbe odnose se na operacionalizaciju, jer nisu navedene aktivnosti i mjere za potpunije oživotvorenje navedenih ciljeva i prioriteta. Drugim riječima, s obzirom na tri prioriteta i glavne ciljeve (str. 14-15) uočavamo da nema parametara</p>	<p>NE PRIHVATIA SE</p> <p>Svako strateško područje odnosno glavne strateške aktivnosti bit će podijeljene na provedbene mjere u kojima će biti definirani nositelji i sunositelji određene mjere, ciljne skupine, izvori financiranja, načini praćenja tj. pokazatelji učinka,</p>

	prijedlozi poboljšanja teksta	<p>koji ovu strategiju čine operativnom, što znači da i kod ciljeva i kod definiranja osam strateških područja na koje će Strategija biti usmjerena treba navesti sljedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jasno definirane mjere koje će se poduzeti kako bi se ostvario pojedini cilj. 2. Navesti koja će tijela biti nadležna za provođenje pojedine mjere odnosno postavljene ciljeve i strateška područja. 3. Navesti koja tijela će provoditi pojedine mjere koje bi trebale biti postavljene na osnovu ciljeva. 4. Postaviti rokove do kada će biti ostvarena pojedina mjera odnosno cilj. 5. Navesti pokazatelje ostvarivanja pojedinih mjera odnosno cilja. <p>Bez gore navedenih operativnih koraka, koji strategiji daju akcijsku komponentu, ona djeluje kao „skup lijepih želja“ koje ne djeluju uvjerljivo, obzirom na današnju realnost. Primjerice, u okviru prvog cilja pod nazivom „Osiguravanje uvjeta za uspješnu borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu“, navodi se kako se „teži ka smanjenju broja osoba u riziku od siromaštva za 150 000 stanovnika“. Pritom nije jasno na koji način se to namjerava postići, te djeluje prilično neuvjerljivo.</p>	rokovi i drugo kako je i navedeno u prijedlogu dokumenta.
	Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja	<p>Poboljšanja se prioritetno trebaju postići u području dječjeg siromaštva kroz mjere dodatne materijalne pomoći siromašnim obiteljima s troje i više djece, besplatno školovanje za djecu iz socijalno ugroženih obitelji, ulaganje u darovitu djecu i djecu koja žive u izoliranim, udaljenim područjima bez dostupnih usluga (vrtića, škola, sportskih, kulturnih i drugih sadržaja)</p> <p>Smanjenje ekstremnog siromaštva kojem su izloženi beskućnici, Romi, azilanti, psihički bolesne osobe bez socijalne podrške i druge marginalizirane skupine treba staviti u središte ove Strategije.</p> <p>Poznato je da unatoč ostvarenim pravima na socijalne naknade i usluge ove skupine i dalje trajno ostaju u siromaštvu. Pomoć koju primaju nije dovoljna za bilo kakvu promjenu. Zato su umjesto kratkoročnih, vremenski ograničenih projekata za smanjenje siromaštva ovih ranjivih skupina potrebni održivi programi i mjere koje će stvoriti preduvjete za socijalno uključivanje ovih osoba.</p> <p>Problem skrbi o beskućnicima možemo smanjiti otvaranjem prihvatilišta i prenoćišta, ali pitanje njihove socijalne isključenosti time neće biti riješeno. Da bi se to postiglo potrebni su resursi, kratkoročne i dugoročne mjere i njihovi nositelji, što ovaj dokument ne prepoznaje</p>	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA
7.	Udruga Pragma	Strategija bi trebala jasnije biti povezana s direktivama, strategijama i mišljenjima	Obrazovanje i cjeloživotno učenje

<p>- načelne primjedbe i prijedlozi poboljšanja teksta</p>	<p>Europske unije i postojećim strateškim dokumentima Vlade RH. Gledano po prioritetnim područjima, uočavamo da je područje obrazovanja i cjeloživotnog učenja, kao važnog dijela preventivne socijalne politike, premalo zastupljeno u ovom dokumentu. Kvalitetno obrazovanje i odgoj doprinose održivom razvoju i gospodarskom napretku te poželjnom i trajnom razvoju pojedinca i cijelog društva.</p>	<p>predloženo je za prioritetno u borbi protiv siromaštva (i u smislu sprječavanja i u smislu prevencije) i u tom kontekstu su predviđene strateške aktivnosti. Kako je u isto vrijeme u proceduri donošenje strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, ovaj dokument će biti komplementaran navedenom.</p>
<p>Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja</p>	<p>U točki 3.2. <i>najranjivije skupine stanovništva i zaštita od diskriminacije</i> je, definirajući ranjive skupine Strategije, dobro stavljen naglasak na potrebe mladih kao ranjive skupine u pogledu zapošljavanja i socijalnog uključivanja, no smatramo da je zanemarena potreba mladih u području obrazovanja kod velikog broja specifičnih skupina mladih kao što su npr. <i>mladi u riziku i s poremećajima u ponašanju</i>. Mladi u riziku, mladi koji iskazuju poremećaje u ponašanju i mladi bez radnog iskustva iziskuju posebnu pažnju, ulaganje u prevenciju njihove socijalne isključenosti i siromaštva.</p> <p>U tom kontekstu, potrebno je poduzeti mjere za uspješnu prevenciju i intervencije radi zaštite od diskriminacije u cilju prenošenja vrijednosti aktivnog građanstva, demokracije, ljudskih prava, obrazovanja, prosocijalnog ponašanja, volonterstva, razvoja zdrave vlastite osobnosti itd</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO. Mladi s poremećajima u ponašanju uključeni su u obrazovani sustav i na njih se odnose i druge mjere iz strategije te posebno izdvajanje ove skupine djece nije nužno.</p> <p>Ovaj je dio uključen</p>
	<p>Unutar točke 3.3. kod strateških ciljeva / prioriteta predlažemo povećanje stope smanjenja udjela mladih koji ispadaju iz sustava obrazovanja na barem 3,8% uz potrebu izrade nacionalne <i>Strategije sprječavanja ispadanja mladih iz sustava obrazovanja</i>.</p> <p>Dodatno napominjemo da, prema podacima EUROSTATA, u Hrvatskoj je stopa ispadanja mladih od oko 4% definirana kao „provizorna“, što znači da ne postoji pouzdana informacija o točnom broju mladih koji ispadaju iz sustava obrazovanja („Europe 2020 Target: Early leavers from education and training“, 2013.).</p> <p>U točki 4.1. <i>obrazovanje i cjeloživotno učenje</i> strateški cilj iz točke 3.3. „<i>smanjenja udjela populacije koja rano napusti obrazovanje do 2020.godine....</i>“ nije obrađen niti potkrijepljen. Istraživanja na području ranog napuštanja obrazovanja svakodnevno sve više napreduju i možemo govoriti kako veću vjerojatnost za odustajanje od školovanja imaju učenici iz obitelji nižega socioekonomskog statusa, obitelji samohranih roditelja te manje obrazovanih obitelji. Značajan broj učenika</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO</p> <p>NE PRIHVATLJIVO. Predmetni cilj je obrađen u Ekonomskom programu RH te dupliranje nije potrebno. Nadalje, za skupinu 18-24 (a što ovaj indikator mjeri) Hrvatska u usporedbi s EU prosjekom ima višestruko niži postotak osoba koje ne</p>

		<p>koji odustaju od školovanja kao razlog navodi činjenicu da su zbog lošeg socioekonomskog statuta svoje obitelji morali početi raditi kako bi financijski pripomogli obitelji. Ova obilježja znače i da obiteljima treba usmjeriti više podrške i pomoći kroz sustave obrazovanja i socijalne skrbi.</p>	<p>sudjeluju u obrazovanju. Stoga je komentar ovdje izrečen isuviše načelan i nepotkrijepljen te se ne prihvaća.</p>
		<p>Predlažemo niz prioriteta na području <i>obrazovanje i cjeloživotno učenje</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Provedba učinkovitih strategija kontinuiranog praćenja učenika uključenih u obrazovni proces; stjecanje uvida u razloge školskog i akademskog neuspjeha, socio-emocionalno funkcioniranje učenika na nastavi, uvid u obiteljsku situaciju, uspješne i neuspješne interventne mjere koje poduzima škola i drugi dionici; dobivanje točnog broja učenika koji napuštaju školovanje itd. 2. Osiguranje psihosocijalne podrške u cilju kvalitetnijeg završavanja obrazovanja: razvoj socijalnih usluga u zajednici poput individualnog i grupnog savjetodavnog rada za mlade i obitelji, informiranja mladih, umrežavanja i suradnje organizacija u zajednici (škola, OCD-a, centara za socijalnu skrb...) radi pravovremenog uočavanja i reagiranja na potrebe mladih i obitelji. 3. Stvaranje baze odgojno-obrazovnih ustanova za mlade na području Republike Hrvatske i mreže preventivnih i inkluzivnih programa za mlade u cilju ostvarivanja jasnijeg pregleda usluga koje su zastupljene u dovoljnoj mjeri i koje je dodatno potrebno razvijati. 4. Zapošljavanje stručnjaka – socijalnih radnika unutar odgojnih i obrazovnih ustanova. <p>Navedeni prioriteti unutar točke „obrazovanje i cjeloživotno učenje“ mogu biti detaljno razrađeni s nositeljima i aktivnostima unutar <i>Strategije sprječavanja ispadanja mladih iz sustava obrazovanja</i>.</p>	<p>NE PRIHVATA SE. Mjere su preopširne i načelne i u velikom dijelu se već sada realiziraju.</p> <p>Nejasno je na koji se dokument misli</p>
		<p>U točki 4.3. <i>stanovanje i dostupnost</i> je zanemaren problem stambenog zbrinjavanja pojedinih ranjivih skupina (npr. mladi), kao i trendovi koji se uočavaju posljednjih godina (dodatno potaknuti pod utjecajem gospodarske krize): problem deložacije, ovrhe stanara.</p> <p>Smatramo kako je dodatno potrebno napraviti transparentnu evidenciju postojećih državnih/gradskih stambenih zajednica i učiniti je ažurnom i dostupnom različitim</p>	<p>NE PRIHVATA SE. Mladi su uključeni u najranjivije skupine stanovništva i Strategija se odnosi na njih kao i na ostale najranjivije skupine.</p> <p>PRIHVATA SE - Potrebna je evidencija postojećih stambenih jedinica kao i servis</p>

		<p>pružateljima usluga socijalne skrbi. Također, iskustvo Prage pokazuje veliku potrebu građana za besplatnim i dostupnim servisom koji nudi konkretne, točne i jasne informacije za građane iz područja stambene problematike. Smatramo da je potrebno poticati daljnji razvoj ovakvih vidova potpore siromašnim građanima u cilju unapređenja kvalitete stanovanja.</p>	<p>koji je dostupan i besplatan građanima (vjerojatno se radi o pogrešci – stambenih zajednica). Strategijom će se odrediti potreba ustrojavanja takvog servisa.</p>
		<p>Točka 4.6. <i>skrb o starijim osobama</i> bi trebala biti usklađena s usvojenom Strategijom socijalne skrbi za starije osobe (30.1.2014., 134. sjednica Vlade RH). Ono što obilježava skrb za starije osobe u Hrvatskoj su i nepovoljni demografski i socio-ekonomski trendovi, rascjepkanost postojećih usluga u skrbi za starije osobe te nedostatak sustava skrbi u zajednici kroz usluge neprofitnih organizacija. Stoga je, kada govorimo o skupini starijih osoba stav udruge Pragma da je unutar ove Strategije potrebno staviti veći naglasak na inovativne programe u zajednici i razvoj ICT tehnologija u skrbi za starije osobe (npr. pomoć putem telefona).</p>	<p>PRIHVAĆA SE</p>
8.	<p>Udruga obitelji djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom „SJENA“ (Predsjednica Udruge Sabina Lončar) - načelne primjedbe i prijedlozi poboljšanja teksta</p>	<p>Udruga „Sjena“ smatra da bi u Strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.-2020.) trebalo navesti i donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku, te Zakona o asistentima.</p> <p>Objašnjenje: U Strategiji se navodi da je zastupljenost osoba s invaliditetom u hrvatskom društvu visoka, s preko 12% od ukupnog stanovništva. Također: „Socijalna isključenost pojedinca ili grupe često je posljedica diskriminatornog postupanja.“, kao i da „što se tiče socijalne isključenosti, najugroženija su djeca s teškoćama u razvoju“.</p> <p>Prema Izvješću o radu Pravobraniteljice osoba s invaliditetom za 2012. godinu, može se zaključiti da je broj pritužbi na diskriminaciju, kao i broj slučajeva u kojima je utvrđena sumnja na diskriminaciju u porastu na područjima rada i radnih uvjeta, obrazovanja, znanosti i sporta, pristupu dobrima i uslugama, zdravstvene zaštite, socijalne zaštite, pravosuđa i uprave. Sve to govori da su osobe s invaliditetom u Republici Hrvatskoj diskriminirane gotovo na svakom području života, te da normativna i institucionalna zaštita od diskriminacije prema osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju nije u potpunosti uređena.</p> <p>Udruga se zalaže za donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku kao i Zakona o asistentima koji bi obuhvatio pomoćnike u nastavi, osobne asistente i asistente na</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE. Obrazloženje: Inkluzivni dodatak je novčana naknada namijenjena osobama s invaliditetom radi stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti za njihovo uključivanje u svakodnevni život. Njegovo donošenje odgođeno je jer se udruge osoba s invaliditetom nisu slagale s propisivanjem dohodovnog cenzusa pri ostvarivanju ove novčane naknade te smo mišljenja da zakon koji ne poštuje načelo supsidijarnosti ne može biti sastavni dio Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti.</p>

		radu. Tim Zakonima jasno bi se definirala prava svim dionicima Strategije, te olakšalo provođenje ciljeva Strategije u području borbe protiv socijalne isključenosti osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju kao najugroženije skupine. Budući da se u Strategiji navodi da "će se i dalje raditi na osmišljavanju mjera kojima će se takvim učenicima omogućiti stjecanje kvalifikacija i općenito uključenost u obrazovni sustav" „što se odnosi na djecu s teškoćama u razvoju, te da se "planira osigurati financiranje za pomoćnike (asistente) u nastavi", Udruga je mišljenja da bi se donošenjem Zakona o asistentima uvelike smanjila diskriminacija prema djeci s teškoćama u razvoju i kao posljedica toga socijalna isključenost. Donošenjem Zakona o asistentima također bi se pridonijelo i provođenju jedne od glavnih strateških aktivnosti na području obrazovanja i cjeloživotnog učenja, a to je poticanje inkluzivnog obrazovanja.	NE PRIHVATILA SE Usluge asistencije nadležna tijela i dalje će osiguravati korištenjem sredstava DP, dijela prihoda od igara na sreću, sredstava JLS te u najvećem opsegu iz sredstava fondova. Na taj način bitno će se proširiti dostupnost ovih usluga, a donošenje Zakona planirat će se kada za to budu stvoreni uvjeti.
9.	Sjaj – udruga za društvenu afirmaciju osoba s duševnim smetnjama - načelne primjedbe i prijedlozi poboljšanja teksta	U uvodnom dijelu predloženog dokumenta predlagatelj se poziva na Europsku socijalnu povelju (dalje „Povelja“). To je svakako u europskom kontekstu međunarodni instrument koji značajno doprinosi borbi protiv siromaštva i smatramo da bi Republika Hrvatska trebala u potpunosti preuzeti obaveze iz te Povelje. Međutim, Republika Hrvatska je tek ratificirala Povelju iz 1961. godine, dok nadalje nije ratificirana revidirana Povelja iz 1996. godine unatoč tome što je takva Povelja potpisana 2006. godine. S obzirom na društvene promjene, smatramo da socijalna politika koja je odgovarala u vremenu iz 1961. godine nikako više ne odgovara sadašnjosti te predlažemo da se među prioritete predmetne Strategije uvrsti ratifikacija revidirane Povelje iz 1996. godine.	DJELOMIČNO SE PRIHVATILA- (već odgovoreno na prijedlog pučke pravobraniteljice)
	Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja	4.1. Obrazovanje i cjeloživotno učenje U glavnim strateškim aktivnostima pod toč. 5. pozdravljamo uključivanje obrazovanja o građanskim i ljudskim pravima, s time da predlažemo da se naglasi kako će se to obrazovanje implementirati u redovan obrazovni sustav kako bi se osigurala dostupnost takvog obrazovanja svim osobama koje su obuhvaćene redovnim obrazovnim programima.	PRIHVATILNO
		4.2. Zapošljavanje i pristup zapošljavanju U programima namijenjenim zapošljavanju osoba s invaliditetom smatramo da	

	<p>bi se korištenje modela zaštićenih radnih uvjeta trebalo uzeti u obzir samo alternativno te da bi primarnu pozornost trebalo staviti na razumnu prilagodbu uvjeta rada na otvorenom tržištu rada. Zaštićeni uvjeti rada mogu imati kontraproduktivan učinak na socijalno uključivanje osoba s invaliditetom, s obzirom da mogu dovesti do segregacije određenih kategorija osoba s invaliditetom kojima na tržištu rada postaju dostupna samo ona radna mjesta koja su usko povezana sa programom tzv. „zaštitne radionice“. Napominjemo da komparativni primjeri u zemljama zapadne Europe pokazuju kako države ulažu značajne napore u zapošljavanje osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada za zanimanja koja su dostupna drugim nezaposlenim osobama neovisno o invaliditetu.</p> <p>Nadalje, upozoravamo da prekvalifikacija osoba s invaliditetom mora odgovarati potrebama na tržištu rada i osobnim preferencijama svake osobe. U praksi se događalo da se posebnim (neinstitucionalnim) programima prekvalificiralo osobe s duševnim smetnjama, često i visoko obrazovane, za pomoćna zanimanja (npr. pomoćni kuhar, frizer, konobar, perač posuđa i dr.), a da takva zanimanja nisu odgovarala niti njihovim preferencijama, niti aktualnim psihofizičkim sposobnostima kao i što na tržištu rada nije bilo otvorenih takvih radnih mjesta. Tako prekvalificirane osobe nisu konkurentne na tržištu rada, a pomoćna zanimanja često mogu raditi i osobe koje su u procesu obrazovanja (kao npr. pomoćni frizer). Također, mnoge osobe s invaliditetom pa tako i osobe s duševnim smetnjama visoko su obrazovane i država bi trebala ulagati resurse u njihovo zapošljavanje u skladu sa već stečenim znanjima i vještinama. Potpuno je besmisleno prekvalifikacijom utjecati na promjenu zanimanja osobe za koju je država već prethodno uložila značajne resurse kako bi ona stekla visokoškolsko obrazovanje!</p> <p>Slični programi koji su se već provodili u Republici Hrvatskoj pokazali su iznimno loše rezultate jer se upravo radilo o nemogućnosti tako prekvalificiranih osoba da pronađu zaposlenje.</p> <p>Ostali dio teksta nije bilo moguće prebaciti u word verziju te se cjelovit dokument nalazi u prilogu u PDF formatu zajedno s odgovorima</p>	<p>Strateško područje „Zapošljavanje i pristup zapošljavanju“ obuhvaća samo glavne aktivnosti koje će se poduzeti u svrhu zapošljavanja osoba s invaliditetom. Stoga, smatramo da u okviru istog nije potrebno razrađivati modele zapošljavanja osoba s invaliditetom na način kako je to predloženo (na otvorenom tržištu rada i pod posebnim uvjetima uz obvezu osiguranja razumne prilagodbe radnog mjesta). Osim toga, ta pitanja su već detaljno uređena Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom („Narodne novine“, broj 157/13).</p> <p>Isto tako, smatramo da iz teksta Strategije jasno proizlazi da aktivnosti obrazovanja, stručnog usavršavanja i prekvalifikacije osoba s invaliditetom, moraju prvenstveno odgovarati potrebama tržišta rada.</p> <p>U prilogu u PDF formatu</p>
	<p>Upozoravamo da predlagatelj ne čini razliku između udomiteljstva djece i</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA</p>

		<p>odraslih osoba, čime se mehanizam zaštite djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi miješa sa politikom zbrinjavanja odraslih osoba s invaliditetom. S obzirom da kod odraslih osoba upravo treba poticati samostalnost i uključenost u svakodnevni život zajednice, smatramo da bi primarno program socijalnog uključivanja trebao dati prednost samostalnom životu uz podršku no udomiteljstvu kojim se pasivizira odraslog korisnika te usluge i stavlja u položaj osobe koja je ovisna o takvom obliku zbrinjavanja.</p>	<p>Udomiteljstvo je izvaninstitucijski oblik skrbi koji je potrebno razvijati, što je u skladu i s Planom deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u RH 2011.2016.(2018.) te uključuje, između ostalog, razvoj mreže izvaninstitucijskih usluga u zajednici te razvoj izvaninstitucijskih oblika smještaja kao što su udomiteljske obitelji, obiteljski domovi i stambene zajednice, odnosno organizirano stanovanje uz podršku.</p>
		<p>Iako ovo poglavlje predmetne Strategije spominje i Plan deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne skrbi, navode se samo programi namijenjeni deinstitucionalizaciji djece dok su odrasle osobe s invaliditetom izostavljene, iako je u takvim ustanovama smješteno gotovo 8.000 odraslih osoba. Stoga predlažemo da se Strategija dopuni informacijama o tome koje će se konkretne aktivnosti poduzimati i za odrasle osobe s invaliditetom, tj. na koji način će se transformirati ustanove socijalne skrbi u kojima su osobe s invaliditetom stalno ili povremeno smještene.</p>	<p>PRIHVAĆA SE</p> <p>Obrazloženje: Budući da se naslov Točke 4.4. Pristup socijalnim naknadama i uslugama odnosi na sve dobne skupine, Strategiju će se dopuniti i podacima o odraslim osobama s invaliditetom</p>
		<p>Iako je Ministarstvo socijalne politike i mladih namjeravalo donijeti Zakon o inkluzivnom dodatku kojim bi se poboljšala prava osoba s invaliditetom u pogledu novčanih potpora, isti se ne spominje u prijedlogu Strategije pa čak i unatoč tome što je navedeno Ministarstvo osnovalo i radnu skupinu za izradu tog propisa. Predlažemo da se Vlada Republike Hrvatske kroz predmetnu Strategiju očituje o političkoj odluci vezanoj uz taj propis.</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE</p> <p>Obrazloženje: Inkluzivni dodatak je novčana naknada namijenjena osobama s invaliditetom radi stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti za njihovo uključivanje u svakodnevni život. Njegovo donošenje odgođeno je jer se udruge osoba s invaliditetom nisu slagale s propisivanjem dohodovnog cenzusa pri ostvarivanju ove novčane naknade te smo mišljenja da zakon koji ne poštuje načelo</p>

		Ostale primjedbe i prijedlozi Udruge Sjaja poklapaju se prethodno obrađenima te ih nećemo posebno obrazlagati	supsidijarnosti ne može biti sastavni dio Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti.
10.	Ibrahim Gušani Nacionalna koordinacija vijeća romske nacionalne manjine u RH - načelne primjedbe i prijedlozi poboljšanja teksta	S obzirom da je to uvijek radna skupina mislimo da bi Vlada trebala odmah formirati povjerenstvo i da to povjerenstvo odradi i nacrt , a ujedno i prate taj nacrt , prijedlog je ako nije provedeno onda ti povjerenici su i odgovorni zašto strategija nije provedena. T naziv da se promjeni u: Povjerenstvo za izradu i praćenje provedbe strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Vlade RH.	NE PRIHVATA SE Navedene zadaće jesu zadaće Radne skupine
	Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja	Povjerenstvo za izradu i praćenje provedbe strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Vlade RH. S obzirom da je to uvijek radna skupina mislim da bi Vlada trebala odmah formirati povjerenstvo i da to povjerenstvo odradi i nacrt , a ujedno i prate taj nacrt , prijedlog je ako nije provedeno onda ti povjerenici su i odgovorni zašto strategija nije provedena. Ujedno nam se ne sviđa ovo 2014-2020 jer onda uvijek tu strategiju moramo mijenjati svakih 6 –godina nema potrebe	NE PRIHVATA SE Naveden zadaće jesu zadaće Radne skupine Termin važenja dokumenta usklađen je s europskim i međunarodnim rokovima
11.	Etem Fazli – predsjednik udruge mladih Roma Rijeka “Romska budućnost“ - načelne primjedbe i prijedlozi	Iako generalno se ne spominju Romi pod naslovima ili tekstem osim u par rečenica smatram da treba nadopuniti jedan podnaslov Romi i tu sve zapisati od obrazovanja,socijalnog,zdravstvenog,EU fondova i ostalog kao najranjive skupine i pripadnike nacionalne manjine RH	NE PRIHVATA SE (obuhvaćeno je drugim nacionalnim dokumentima kako je i navedeno)

	poboljšanja teksta		
	Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja	<p>Na str.12-najranjivije skupine pod pojmom romi kratko piše i piše u vezi niske stope obrazovanja, loših uvjeta života i nezaposlenosti što nije točno i htio bih ti opširno-osim što somi u zadnje vrijeme se zapošljavaju putem javnih radova ili rade u svojim obrtima te podatci u HZZ-u nisu točni što se roma tiče pa bi trebali konkretni biti a što se tiče obrazovanja poboljšao se porast obrazovanja Roma zbog stipendija i školarian MZOŠ-a u zadnjih par godina, zbog socijalne isključenosti i same socijalne pomoći te integracije u javne poduzeća za zapošljavanje bi to nekako olakšalo ali smatram da ovo treba promjeniti</p> <p>Na str.16 što se tiče predškolskog odgoja u Rijeci toga programa nema pa romi su zakinuti za takve vrste potpore kao i u vezi romskih pomagača koji zasada ima 1 u OŠ Škurinje u zadnjih 10 godina</p> <p>Na str.19 što se tiče javnih radova preko romskih udruga koje plaća HZZ treba spomenuti a projekti malo traju pa zbog tog rješavanja problema bar max 12 mjeseci a ne min.6 mjeseci</p>	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA
12.	Savez samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH)	<p>Načelno, tekst strategije je predugačak za količinu strateških ciljeva i operacionaliziranih aktivnosti koje sadrži. Deskriptivni dijelovi teksta, koji se bave definicijama pojmova i opisom ekonomsko-socijalne situacije predugački su u odnosu na dijelove koji postavljaju strateška područja, prioritete, ciljeve i aktivnosti. Pritom je poseban strukturni problem teksta što se, unatoč poglavlju "Polazne osnove" (koje bi trebalo dati pregled trenutne situacije) preveliki dijelovi teksta u poglavlju "Strateška područja" ponovo bave statističkim podacima i opisima situacije, čime se gubi njihov fokus na planirane aktivnosti i ciljeve koji se žele postići.</p> <p>Poglavljja 4.1 do 4.8 (strateška područja) trebala bi biti strukturirana tako da se redosljed tema u tekstualnom dijelu i tablici na kraju svake cjeline (glavne strateške aktivnosti) poklapaju, što nije slučaj – osim što redosljed u tekstu ne prati tablicu, u tablicama postoje čak i neke strateške aktivnosti koje u tekstualnom dijelu uopće nisu objašnjene (npr. aktivnost 1 u poglavlju 4.3), iako bi tablica trebala predstavljati pregledni sažetak onoga što je rečeno i objašnjeno u tekstu.</p>	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA

		<p>Sami ciljevi strategije postavljeni su previše defenzivno, čime se stvara dojam izbjegavanja odgovornosti za krajnje rezultate njezine primjene – trebalo bi postaviti jasne numeričke i mjerljive ciljeve, kako bi se kasnije mogla jasno procjenjivati uspješnost provedbe strategije, neovisno o tome što postoji mogućnost da se tako postavljeni ciljevi, zbog vanjskih okolnosti na koje je nemoguće utjecati, možda neće ostvariti (detaljnije objašnjeno u komentaru na poglavlje 3.3).</p> <p>Cjelokupna analiza trenutne situacije trebala bi biti stavljena u malo širi vremenski horizont (uglavnom se navode samo podaci za 2013. g., u nekoliko slučajeva uspoređuju s 2012., a tek u jednom slučaju govori se o razdoblju od početka krize, dakle od 2009.). Primjerice, visoka stopa nezaposlenosti je ključni društveno-ekonomski problem RH već puna dva desetljeća – ona nije primarno rezultat trenutne krize (kriza je samo poništila blagi pozitivan trend u godinama koje su joj prethodile), i neće se riješiti rastom BDP-a samim po sebi, nego zahtjeva suštinsku promjenu prioriteta ekonomske i razvojne politike.</p> <p>Također, pri spominjanju Ginijevog koeficijenta navodi se tek podatak za posljednju godinu, iako bi ga trebalo promatrati u širem vremenskom okviru, koji pokazuje da se on unazad dva desetljeća konstantno povećava.</p> <p>Zaključno, cijela Strategija ostavlja dojam da se radi o zbroju različitih aktivnosti koje su već ionako planirane od strane pojedinih tijela državne uprave. Strategije ne bi trebalo pisati sumiranjem i nabrojanjem onoga što se već planira (jer to nije nikakav „strateški“ pristup), već bi aktivnosti trebalo razvijati i planirati na temelju prethodno definiranih prioriteta i ciljeva. No to zahtijeva stupanj međuresorne koordinacije i spremnosti na promjene u planovima vlastitih aktivnosti od strane pojedinih TDU-a, za što još uvijek očito ne postoji spremnost. Uslijed ovakvog pristupa, Strategija nema šanse postati sustavno osmišljen paket mjera koje bi mogle polučiti značajne rezultate u borbi protiv siromaštva. Umjesto toga, čini se da se radi o dokumentu koji se donosi samo zato što je to preduvjet za korištenje sredstava EU, dok će u praksi svako ministarstvo nastaviti provoditi aktivnosti koje je planiralo i bez Strategije.</p>	
	<p>Primjedbe na konkretne dijelove teksta s</p>	<p><u>Str. 4, poglavlje 2.1.</u></p> <p>"...gospodarska kriza utjecala je na rast broja zaposlenih koji ne primaju plaću ili se plaće isplaćuju s velikim zakašnjenjem."</p>	<p>Poslodavac čini prekršaj za koji je propisana novčana kazna od 60.000,00 do 100.000,00 kuna ako u propisanim rokovima ne isplati minimalnu plaću u</p>

	<p>obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja</p>	<p>Kao što je ovdje ispravno konstatirano, neisplata plaće i dalje je iznimno ozbiljan problem u RH – procjenjuje se da oko 80.000 radnika radi a da im se ne isplaćuje plaća. Neprihvatljivo je, međutim, da Strategija borbe protiv siromaštva ne sadrži, osim ovog spomena, nikakvu daljnju eksplicaciju ovog problema niti predviđa mjere za njegovo uklanjanje. Zakonskim promjenama tijekom mandata ove vlade onemogućena je isplata plaće bez istovremene uplate doprinosa (što je godinama bio problem), no paradoksalno je da država nije pokušala iste mehanizme koji su joj sada na raspolaganju iskoristiti da kontrolira i isplatu neto plaće (dakle moguće je uplatiti doprinose, ali ne i radniku isplatiti samu plaću).</p> <p>"...nedovoljno sudjelovanje na tržištu rada koje je povezano s pitanjem restrukturiranja, budući da se očekuje da će postupak restrukturiranja i privatizacije poduzeća u državnom vlasništvu te reforma sustava državnih potpora kratkoročno pridonijeti rastu nezaposlenosti;"</p> <p>Rečenica je faktički netočna, jer nezaposlenost i nesudjelovanje na tržištu rada nisu jedno te isto. Radnici koji izgube posao uslijed restrukturiranja neće prestati sudjelovati na tržištu rada, nego će samo postati nezaposleni. Nesudjelovanje na tržištu rada, odnosno neaktivnost, odnosi se na situaciju u kojoj osoba niti ne traži posao (pa se u tom slučaju više niti ne smatra nezaposlenom, bilo po kriteriju HZZ-a, bilo po kriteriju ankete o radnoj snazi).</p> <p><i>Str. 6-7, poglavlje 2.1.2</i></p>	<p>visini utvrđenoj prema odredbama Zakona o minimalnoj plaći. Radnik ima mogućnost tražiti zaštitu svojih prava iz radnog odnosa i isplatu novčanih potraživanja pred nadležnim sudom. Potraživanja iz radnog odnosa zastarijevaju za tri godine Od 1. siječnja 2014. godine prestao je s radom Državni inspektorat te je od tog datuma Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava preuzelo inspekcijske poslove u području rada i zaštite na radu. Navedenim promjenama poboljšat će se rad inspekcijskih tijela te im dati veće ovlasti u pogledu otkrivanja nezakonitosti, neisplata plaća, ali omogućiti im i da preventivno djeluju na suzbijanju nezakonitosti.</p> <p>NE PRIHVATA SE</p> <p>Mišljenja smo da je navedena rečenica točna. Iako je i komentar djelomično točan, gubi se iz vida potpuno sagledavanje ove tvrdnje o nedovoljnom sudjelovanju na tržištu rada. Naime ona osim nezaposlenosti također podrazumijeva trend i pokazatelje zaposlenosti te aktivnosti stanovništva. Postupak restrukturiranja mogao bi dovesti do smanjenja zaposlenosti uslijed gubitka radnih mjesta, a s time vezane pojave dugotrajne nezaposlenosti koja bi mogla dovesti do marginaliziranja na tržištu rada te krajnje posljedice smanjenja aktivnosti stanovništva.</p>
--	--	---	--

	<p>Poglavlje koje se bavi opisom situacije na tržištu rada moralo bi, osim pokazatelja stope nezaposlenosti, sadržavati i pokazatelje (i analizu) stope zaposlenosti. Naime, upravo su niska stopa zaposlenosti (udio zaposlenih u radno sposobnoj populaciji) i niska stopa aktivnosti radno sposobnog stanovništva (udio zaposlenih i onih koji aktivno traže posao u ukupnoj radno sposobnoj populaciji) temeljni problem tržišta rada u RH. Po ovim pokazateljima u odnosu na ostale članice EU stojimo još lošije nego u pogledu stope nezaposlenosti, odnosno nalazimo se na samom dnu.</p> <p>Poglavlje koje se bavi analizom stanja na tržištu rada trebalo bi sadržavati i ove pokazatelje, kao i objašnjenje zašto su oni tako loši.</p> <p>Sama sintagma "povećanje stope zaposlenosti" spominje se u Strategiji svega dva puta (pod prioritetom 3 na str. 15 i u poglavlju 5.2), no i tada posve neodređeno i bez jasno definiranih mjera za njeno povećanje.</p>	<p>PRIHVATA SE Prikazani su i pokazatelji stope zaposlenosti</p> <p>NE PRIHVATA SE Mjere će se razraditi u provedbenom programu strategije</p>
	<p><i>Str. 11-13, poglavlje 3.2</i></p> <p>Cijelo ovo poglavlje, čiji je glavni cilj definirati najranjivije skupine stanovništva (koje su ujedno glavne ciljne skupine same Strategije), nejasno je i nelogično strukturirano. Na samom početku poglavlja trebalo bi jasno naznačiti koje su to skupine, objasniti zašto su one izabrane, i opisati situaciju u kojoj se svaka od njih nalazi, s time da struktura teksta treba pratiti redosljed tih skupina po važnosti. Potom treba kraće opisati i ostale ranjive skupine.</p> <p>Umjesto toga, u poglavlju se nasumičnim redosljedom opisuje niz različitih skupina (osobe s invaliditetom, djeca, branitelji, ratni stradalnici, izbjeglice i povratnici, Romi, beskućnici itd.), a potom se četiri od njih određuju kao najrizičnije, iako nije jasno objašnjeno zašto su baš one izabrane. O nekima od tako postavljenih najranjivijih skupina u tekstu se uopće ne govori (umirovljenici), odnosno nije opisana situacija u kojoj se nalaze.</p> <p>"Osobe izložene prezaduživanju i lihvarskim kreditima..."</p> <p>Odlomak koji opisuje ovu skupinu, umjesto podataka o razduživanju i štednji, trebao bi biti fokusiran na podatke o broju nenaplativih kredita, broju ovrha nad građanima (posebno nad nekretninama), broju blokiranih računa i sl. Svi ovi podaci javno su dostupni (FINA) i predstavljaju pravi problem na koji se ova tema odnosi. Razduživanje i povećanje štednje sami po sebi pak nisu ništa loše (pa stoga pokazatelji koji se navode mogu ostaviti dojam da se situacija popravlja, iako se</p>	<p>PRIHVATA SE</p>

	<p>zapravo pogoršava).</p>	
	<p>"Pučki pravobranitelj, kao središnje tijelo nadležno za suzbijanje diskriminacije koji sustavno prati slučajeve diskriminacije u RH..."</p> <p>Tvrdnja nije točna, jer pučki pravobranitelj ne prati sustavno slučajeve diskriminacije (niti je to u stanju činiti), nego samo prijavljene slučajeve, i po njima (sustavno) postupa. Stoga se podaci iz izvješća pučkog pravobranitelja odnose samo na prijavljene slučajeve. Postoje međutim istraživanja diskriminacije u RH koja se bave i neprijavljenim slučajevima diskriminacije (a takvi su u većini) te je i njih trebalo razmotriti prilikom pripreme ovog poglavlja.</p> <p>Pri nabranjanju strategija koje su komplementarne ovom dokumentu (a to možda ne bi trebalo činiti pod ovim poglavljem, nego dodati posebnu cjelinu koja se bavi ovom temom), trebalo bi spomenuti i strateške dokumente od ključne važnosti za suzbijanje siromaštva čija se izrada planira ili na kojima se trenutno radi (npr. Strategija skrbi o starijim osobama čiju izradu predviđa Strateški plan MRMS-a, ili Strategija znanosti obazovanja i tehnologije, koja je u završnoj fazi usvajanja te je od ključne važnosti za ovaj dokument budući je obrazovanje identificirano kao prvo strateško područje). Također, postoje i drugi strateški dokumenti (već usvojeni) od značaja za ovu Strategiju – npr. Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, Strategija razvoja socijalnog poduzetništva, ili pak Nacionalni planovi poticanja zapošljavanja (koje je ključno za dugoročno suzbijanje siromaštva).</p>	<p>PRIHVATA SE</p>
	<p><u>Str. 13-15, poglavlje 3.3</u></p> <p>Podjela glavnih ciljeva među tri prioriteta Strategije je nejasna i nelogična. Primjerice, "smanjivanje broja osoba u riziku od siromaštva" čini se logičnijim u prioritetu 2, nego 1. Povećanje stope zaposlenosti ponavlja se i u prioritetu 1 i u prioritetu 2.</p> <p>Prioritete 1 i 2 trebalo bi jasnije razdvojiti, i to tako da u prioritet 1 ulaze strukturne reforme s ciljem borbe protiv siromaštva (reforme obrazovnog sustava, tržišta rada, socijalnih usluga...), a u prioritet 2 numerički ciljevi vezani uz broj osoba u siromaštvu.</p> <p>Definiranje prioriteta kao "osiguravanje uvjeta za..." previše je defenzivno, odnosno</p>	<p>NE PRIHVATA SE (već obrazloženo)</p>

	<p>sugerira odbacivanje odgovornosti. Ciljeve treba jasno postaviti (npr. smanjenje broja osoba u riziku od siromaštva za 150.000), a ne ustvrditi da je cilj "osigurati uvjete" ili "težiti" nečemu. Ako do 2020. g. zacrtane ciljeve ne ispunimo, onda ćemo analizirati zašto se to dogodilo i čija je krivica (da li loše provedbe Strategije, ili vanjskih okolnosti na koje se nije moglo utjecati). Ovako unaprijed odbacujemo odgovornost i otvaramo prostor za kasniju manipulaciju pri analizi rezultata provedbe Strategije (zar ćemo reći da smo "osigurali uvjete", ali da ljudi jednostavno nisu željeli izaći iz siromaštva?!).</p>	
	<p><u>Str. 15-18, poglavlje 4.1</u></p> <p>Važnost cjeloživotnog učenja treba staviti u kontekst starenja stanovništva i produženja radnog vijeka (o čemu nema ni riječi), te također objasniti razloge niske stope sudjelovanja u cjeloživotnom učenju (2,9%, naspram prosjeka EU od 8,9%) – je li tome uzrok nezainteresiranost pojedinaca, nesklonost poslodavaca da ulažu u profesionalno usavršavanje svojih radnika ili nešto treće – o tome će ovisiti i mjere koje treba poduzeti da se potakne povećanje sudjelovanja u cjeloživotnom učenju.</p> <p>"Nedostatnost sustava osiguravanja kvalitete obrazovanja rezultira time da je obrazovna ponuda višestruko neprimjerena potražnji na tržištu rada kao i za nastavak obrazovanja."</p> <p>Neusklađenost obrazovnog sustava s tržištem rada postala je sintagma koja se toliko često upotrebljava da je izgubila smisao, posebno što se gotovo nikada ne objašnjava što se pod time misli. Imamo li premalo studenata, ili su oni loše raspoređeni među strukama za koje se školuju, ili nastavni programi ne sadrže znanja i vještine potrebne na tržištu rada? Ponovo, o tome što je ključni problem trebale bi ovisiti i mjere koje predviđamo Strategijom</p>	<p>NE PRIHVATA SE. Cilj je potaknuti sve kategorije bez obzira na uzrok na kontinuirano obrazovanje (formalno ili neformalno) te je stoga nepotrebno dodatno analizirati podskupine.</p> <p>NE PRIHVATA SE. Iz predloženog teksta razvidno je da neusklađenost postoji i da je potrebno uspostaviti sustav koji će omogućavati veću prilagodbu tržištu rada bez obzira na uzrok prvotne neusklađenosti. U tom je smislu predviđena primjena HKO-a.</p>
	<p><u>Str 18-21, poglavlje 4.2</u></p> <p>Odlomak koji govori o Zakonu o poticanju zapošljavanja trebalo bi preformulirati i pretvoriti u suvisli sažetak mjera aktivne politike zapošljavanja u RH (Zakon je samo pravni okvir kroz koji se ovo trenutno propisuje, no bitan je sadržaj opseg i učinkovitost mjera koje se provode, a ne njihov taksativno nabravanje). Ovdje bi</p>	<p>Mjere aktivne politike zapošljavanja ne mogu zamijeniti novo zapošljavanje temeljeno na gospodarskom rastu i razvoju. One mogu pripomoći najtežim ciljanim skupinama da na određeno vrijeme uđu u svijet rada u cilju jačanja</p>

		<p>trebalo spomenuti koliko RH troši na aktivne politike zapošljavanja (posebno budući su sredstva značajno povećana u posljednje dvije godine, a planira se i daljnje povećanje zbog korištenja EU fondova – no i dalje smo pri dnu EU po iznosu BDP-a koji trošimo na ovo). Nadalje, treba spomenuti broj korisnika tih mjera, te ono što je poznato o njihovoj učinkovitosti (rezultati vanjskih evaluacija – povećavaju li te mjere zaista zapošljivost korisnika, odnosno olakšavaju im kasnije pronalaženje pravog posla, ili trošimo novce samo da bismo ih na nekoliko mjeseci skinuli s HZZ-a i smanjili registriranu nezaposlenost?) Ovo se posebno odnosi na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, kod kojeg je broj korisnika značajno povećan, no još uvijek nema pravih pokazatelja koliko je mjera uspješna.</p>	<p>kompetencija, znanja i vještina bitnih za konkurentniju osobnu poziciju na tržištu rada. Cilj mjera nije obuhvat manjeg broja ljudi, već obuhvat što većeg broja ljudi na duži period jer samo radom, osposobljavanjem i učenjem ostvaruje se temeljni cilj a to je povećanje konkurentnosti za buduće zapošljavanje. Skidanje s evidencije HZZ-a nije cilj mjera, što dokazuju Izmjene i dopune Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN 25/12) kojim se nezaposlene osobe uključene u obrazovanje ne brišu s evidencije HZZ-a. (2011. godine 15.000 osoba na obrazovanju bilo je brisano iz evidencije). Uložena sredstva u zapošljavanju se vraćaju u dvostrukom iznosu kroz uplatu doprinosa, poreza i prireza, manja izdvajanja za socijalne naknade te povećanje kupovne moći/potrošnju.</p> <p>Prihvaćamo komentar da se praćenje i evaluacija moraju unaprijediti, tako će se u cilju kvalitetnijeg praćenja i opravdavanja sredstava iz europskih fondova, jedna osoba pratiti 2 godine nakon izlaska iz mjere. Hrvatski zavod za zapošljavanje priprema aplikativnu podršku za praćenje, a iz sredstava EU će se dodatno financirati neovisna evaluacija. Korisnici mjera i financiranje bit će dio Programa provedbe strategije</p>
		<p>Navedeni statistički podaci o braniteljima ne pokazuju uvjerljivo da se radi o</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO.</p>

		<p>posebno ranjivoj skupini na tržištu rada. Naime, prema navedenim podacima ova skupina čini 8,4% ukupne nezaposlenosti u RH, no kako branitelji čine udio u populaciji RH veći od 10%, ovakav udio među nezaposlenima je čak ispodprosječan. Ne sporimo da se radi o ranjivoj skupini, ali to treba pokazati prikladnim podacima – npr. koliko je branitelja u riziku od siromaštva, i koliko ih je među dugotrajno nezaposlenima.</p>	<p>Strategijom se definira siromaštvo i uspostavlja okvir za njegovo praćenje, a provedbenim programima će se odrediti konkretni objektivni pokazatelji, odnosno indikatori praćenja siromaštva. Zbog toga niti za jednu ranjivu skupinu u Strategiji nije određeno koliko je njih u riziku od siromaštva, pa tako ni za hrvatske branitelje. Ciljana istraživanja na konkretnoj ranjivoj skupini s reprezentativnim uzorkom daju najjasniju sliku o pojedinoj ranjivoj skupini, a donošenjem ove Strategije i pripadajućih provedbenih programa, a uvažavajući raspoloživa financijska sredstva, dio sredstava će moći biti usmjereno i prema takvim istraživanjima.</p>
		<p>Dio koji se bavi mladima ne bi se trebao nalaziti na samom kraju poglavlja, budući su mladi identificirani kao jedna od četiri najranjivije skupine na koje je usmjerena cijela Strategije, te da su, uz starije, najugroženija skupina na tržištu rada, odnosno najviše su pogođeni nezaposlenošću i diskriminacijom. Istraživanja diskriminacije na tržištu rada pokazuju da je upravo dob najčešća karakteristika na osnovi koje se diskriminira pri zapošljavanju i tijekom radnog odnosa.</p>	<p>PRIHVATA SE</p>
		<p>Strateška aktivnost 2 posve je neprimjerena – "osiguravanje pravne i socijalne sigurnosti radnika" veže se samo uz dvije intervencije prema dvjema specifičnim skupinama (samozaposleni, zaposleni u poduzećima u stečaju). Tako uski spektar intervencije ne opravdava ovo kao stratešku aktivnost. S druge strane, žalosno je ako su ovo jedine aktivnosti koje se žele poduzeti kako bi se povećala pravna i socijalna sigurnost radnika u RH (što je npr. s onemogućavanjem neisplate plaća?).</p>	<p>Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Narodne novine“ br. 80/08, 121/10, 25/12, 118/12) propisano je da su za slučaj nezaposlenosti obvezno osigurani svi radnici u radnom odnosu. Imajući u vidu praksu država članica Europske unije te Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog</p>

			<p>parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009., kojima su za slučaj nezaposlenosti izjednačene osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i radnici u radnom odnosu, nametnula se potreba za izmjenom i dopunom navedenog Zakona. Izmjenama i dopunama Zakona predviđeno je osiguranje za slučaj nezaposlenosti kako za radnike u radnom odnosu tako i za osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost. Osobama koje su obavljale samostalnu djelatnost omogućava se stjecanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti pod uvjetom da je do prestanka obavljanja te djelatnosti došlo zbog opravdanih razloga te pod uvjetom da su ispunjeni ostali uvjeti propisani Zakonom</p>
		<p><u>Str. 21-22, poglavlje 4.3</u></p> <p>Govoreći o stambenom fondu u RH, trebalo bi spomenuti i veliku starost stambenih objekata (daleko ispod prosjeka EU) i iznimno loša energetska svojstva.</p> <p>Tekst ponovo ne prati glavne strateške aktivnosti navedene u tablici – npr. aktivnost 1 – unapređenje sustava najamnog stanovanja, ni na koji način ne proizlazi iz teksta, odnosno nije objašnjeno zašto to jest problem.</p>	<p>Podaci o starosti stambenog fonda i lošim energetske svojstvima objekata su paušalni, budući da nisu sustavno prikupljeni, te ovu ocjenu prihvaćamo s rezervom. Strategija će biti dopunjavana vodeći računa i o tome.</p> <p>PRIHVAĆA SE – dodan je tekst- u Nacrt strategije - objašnjenje</p>
		<p><u>Str. 23-27, poglavlje 4.4</u></p> <p>"Jedinice lokalne i područne samouprave pružaju pomoć..."</p> <p>U pogledu JLS-a, problem je u tome što velik dio njih ne izvršava svoje obaveze</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Obrazloženje: Zakon o socijalnoj skrbi (NN, 157/13) nije propisao sankcije vezane uz oglašivanje JLS o navedenu</p>

		<p>predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi (članak 117, koji propisuje obavezu da korisnicima socijalnih potpora priznaju i isplaćuju naknadu za troškove stanovanja). Budući da ovo u praksi ne funkcionira, odnosno velik broj JLS-a oglašuje se o zakonsku obavezu, potrebno je ili propisati sankcije i pronaći učinkovit način kojim će korisnici ovo pravo moći ostvarivati u slučaju da se JLS o njega ogлуši, ili ukinuti ovu obavezu i pravo prebaciti na nacionalnu razinu. Budući da je RH Ustavom definirana kao socijalna država, trebala bi jamčiti jednaka socijalna prava svim građanima, neovisno o mjestu u kojem žive.</p>	<p>zakonsku obavezu, međutim u članku 247. stavak 2. propisao je da nadležno ministarstvo kroz upravni nadzor nadzire zakonitost rada u obavljanju javnih ovlasti centara za socijalnu skrb i jedinica lokalne i područne (regionalne) vlasti.</p>
		<p>"Mladi snose velik dio posljedica gospodarske krize..."</p> <p>Govoreći o mladima i njihovom položaju na tržištu rada (bilo ovdje, bilo u poglavlju koje se bavi tržištem rada), visoka stopa nezaposlenosti mladih ne može se objašnjavati jedino krizom, kao što ovdje iz teksta proizlazi, budući da je i prije krize stopa nezaposlenosti mladih bila gotovo dvostruko veća od opće stope nezaposlenosti. Problem dakle treba staviti u širi kontekst.</p> <p>Tvrdnja da se Garancija za mlade provodi u RH od 1. srpnja 2013. nije točna. Unatoč činjenici da su ministar rada i ministrica socijalne politike i mladih u lipnju 2013. predstavili paket od 14 mjera aktivne politike zapošljavanja usmjerenih na mlade kao hrvatsku verziju Garancije za mlade, Garancija za mlade ni danas se u RH još uvijek ne provodi. Niz pojedinačnih mjera još uvijek ne znači da se svakoj mladoj nezaposlenoj osobi išta "garantira", niti da se radi o sustavno osmišljenom paketu međusobno komplementarnih mjera – a to je bit samog koncepta Garancije za mlade.</p>	<p>PRIHVAĆA SE</p>
		<p><u>Str 29-31, poglavlje 4.6</u></p> <p>"...donošenje novog Zakona o mirovinskom osiguranju"</p> <p>Novi Zakon o mirovinskom osiguranju (ZOMO) već je donesen i stupio je na snagu 1.1.2014., no njime se ipak nije postiglo "cjelovito uređenje zakonodavnog okvira mirovinskog sustava", budući da se radilo o nizu parcijalnih intervencija u već postojeći sustav (što dobrih, što loših), no sustav i dalje nije sveobuhvatno, logično i pravedno uređen (npr. i dalje nije sustavno riješen problem novih umirovljenika,</p>	<p>Zakon o mirovinskom osiguranju (ZOMO) je temeljni zakon kojim se uređuje mirovinski sustav odnosno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti. Reformom sustava iz 1999. uvedeno je obvezno i dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje koje je zbog složenosti pitanja i potpuno novog pristupa osiguranju u RH uređeno posebnim zakonima. Osim toga pojedina pitanja iz sustava koji je</p>

		<p>odnosno dodatka na njihove mirovine).</p>	<p>bio na snazi prije reforme trebalo je prilagoditi novonastalim okolnostima i promjenama (smanjenje broja zaposlenih, povećanje broja umirovljenika, ratne posljedice, pad BDP-a itd.) koje su utjecale i utječu na mirovinski sustav. Parcijalne intervencije su nužne kako bi se mirovinski sustav prilagodio gospodarskim, demografskim i socijalnim promjenama. I sada je mirovinski sustav cjelovito uređen, a uređena su sva pitanja koja se po prirodi stvari mogu nazvati „pitanjima mirovinskog sustava“. Međutim, može se reći da pojedina pitanja nisu odgovarajuće uređena (npr. tzv. beneneficirani staž), pa se pod „cjelovito uređenje zakonodavnog okvira mirovinskog sustava“ misli na odgovarajuće, primjereno kretanjima u gospodarstvu i na tržištu rada pravno uređenje tih pitanja. ZOMO-om su uređena temeljna prava iz mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti, a samo pojedina pitanja (ben. staž, lista tjelesnih oštećenja, lista profesionalnih bolesti) uređena su posebnim zakonima. Pitanje dodatka na mirovine za umirovljenike koji su mirovinu ostvarili nakon 1999. godine riješeno je posebnim Zakonom o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 79/07 i 114/11), a čl. 79. st. 2. ZOMO-a propisano je da se taj dodatak računa u svotu mirovine.</p>
		<p>Među novinama u ZOMO-u koje se nabrajaju u Strategiji, spominje se i „uvođenje instituta minimalne mirovine radi povećanja iznosa mirovina u budućnosti...“ – od ovog je instituta predlagatelj u posljednji trenutak odustao i amandmanom tijekom saborske rasprave zadržao postojeće rješenje najniže mirovine, bez njezinog povećanja.</p>	<p>Tijekom rasprave o Prijedlogu ZOMO-a iskazana je bojazan da će razina minimalne mirovine, kako je bila predložena, produbiti razlike između starih i novih umirovljenika, budući je oko 3% veća od najniže mirovine prema ZOMO-u, koji je bio na snazi do 31. prosinca 2013. Zbog toga se odustalo od takvog prijedloga i zadržana je najniža</p>

			<p>mirovina na razini spomenutog Zakona. Najniža mirovina je oblik solidarnosti među osiguranicima odnosno umirovljenicima, financira se iz doprinosa i koristi je oko 23% umirovljenika čija je mirovina određena na temelju plaća i osnovica osiguranja manja od najniže mirovine. Najniža mirovina veća u prosjeku za 43% od mirovine određene na temelju plaća i osnovica tih korisnika, a pojedinim skupinama umirovljenika i znatno više.</p>
		<p>Osim toga, nejasno je zašto se u tekstu ne spominju dvije sa socijalnog aspekta značajne novine koje je uveo novi ZOMO – produženje radnog vijeka do 67 godine te ukidanje isplate mirovina putem pošte na teret državnog proračuna za sve nove umirovljenike.</p>	<p>ODGOVOR: Prijedlog strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj odnosi se na razdoblje od 2014. do 2020. godine. ZOMO-om je propisano da se u razdoblju od 2014. do 2030. godine pravo na starosnu mirovinu ostvaruje sa 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža (za žene pod uvjetima iz prijelaznog razdoblja). Tek je od 1. siječnja 2031. godine (koju više ne obuhvaća ovaj Prijedlog strategije) predviđeno postupno povećanje starosne dobi za stjecanje prava na starosnu mirovinu. Od 1. siječnja 2038., pravo na starosnu mirovinu ostvarivat će se sa 67 godina života i 15 godina mirovinskog staža. Povećavanja dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu utemeljeno je na podacima koji ukazuju na konstantno smanjenje radnog kontingenta u RH koje će se od 2.630.000 u 2011. godini smanjiti prema projekcijama Državnog zavoda za statistiku na 2.064.000 u 2051. godini, dok udio starijeg radnog kontingenta (55 do 64 godine) u ukupnom stanovništvu i radno aktivnom stanovništvu (15 do 64 godine) sve više raste. Navedeni podaci ukazuju na važnost održanja starijeg radnog kontingenta (55 do 64 godine) u svijetu rada i na potrebu povećanja</p>

			<p>participacije kroz aktivaciju starijeg radno aktivnog stanovništva. Kako bi se stariji radnici zadržali u svijetu rada, bilo je potrebo provesti promjene u mirovinskom sustavu koje se odnose na povećanje zakonske dobi za odlazak u starosnu mirovinu, veću penalizaciju za raniji odlazak u mirovinu i veću isplativost dulje zaposlenosti.</p> <p>Vezano uz isplate mirovina i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja ostvarenih i isplaćivanih do 31. prosinca 2013., zadržan je dosadašnji način isplate tih primanja putem banaka u RH ili u inozemstvo i putem pošte na adresu korisnika u RH na teret državnog proračuna. Za korisnike mirovina i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja koji su ta primanja ostvarili od 1. siječnja 2014. godine, propisuje se isplata samo putem banaka u RH ili u inozemstvu. Za isplatu mirovina i drugih mirovinskog primanja na adresu korisnika u RH putem pošte, plaćana je do 31. prosinca 2011. mjesečna naknada pošti u iznosu od 2,254% na ukupnu mjesečnu doznaku mirovinskih primanja, a od 1. siječnja 2012., iznosila je 1,92%. Plaćanje troškova na teret državnog proračuna nije pravo iz mirovinskog osiguranja, pa u tom smislu nije ukinuto to pravo. Takvo određenje dio je mjera smanjenja troškova, bez utjecaja na primanja i socijalni status umirovljenika.</p>
		<p>„...razdvajanje obvezne od dobrovoljne mirovinske kapitalizirane štednje donošenjem dva nova zakona“.</p> <p>Zakoni o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima također su već usvojeni. Međutim, iako je jedan zakon zamijenjen s dva odvojena, nije došlo ni do kakvog „razdvajanja“. Naprotiv, za razliku od dosadašnjeg rješenja, sada je istim mirovinskim društvima dozvoljeno da istodobno upravljaju i obaveznim i</p>	<p>ODGOVOR: Donošenjem Zakona o obveznim mirovinskom fondovima i Zakona od dobrovoljnim mirovinskim fondovima (Narodne novine br. 19/2014) otklanjaju se nedostaci uočeni tijekom primjene Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, na način da se razdvajaju dva postojeća sustava individualne kapitalizirane</p>

		<p>dobrovoljnim fondovima, pa novo rješenje ima više elemenata spajanja, nego razdvajanja ova dva oblika mirovinske štednje.</p>	<p>štednje (obvezni i dobrovoljni) u dva posebna zakona. Tim su zakonima preciznije uređena pravila i uvjeti za djelovanje dobrovoljnih fondova u odnosu na obvezne fondove. Također, kako bi se omogućio daljnji razvoj i unaprjeđenje sustava individualne kapitalizirane štednje s ciljem bolje buduće socijalne sigurnosti osiguranika, bilo je nužno detaljno i na cjelovit način urediti sustav obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje u razdoblju akumulacije obveznih mirovinskih doprinosa osiguranika. Donošenjem Zakona o dobrovoljnim mirovinskom fondovima izvršeno je usklađenje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije. Cjelovito uređenje poslovanja dobrovoljnih mirovinskih fondova te društava koja njima upravljaju je od velike važnosti, s obzirom da navedene institucije imaju značajnu ulogu u osiguravanju integracije, učinkovitosti i likvidnosti financijskih tržišta.</p> <p>Dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje potrebno je poticati i razvijati, kako bi se osigurala učinkovita briga pojedinca za starost i socijalnu sigurnost, a dobrovoljno mirovinsko osiguranje treba predstavljati središnju točku učvršćivanja europskog socijalnog modela, što je novim Zakonom o dobrovoljnim mirovinskom fondovima i učinjeno.</p>
		<p>Strateška aktivnost 3 – osiguranje održivosti mirovinskog sustava i osiguranje socijalne adekvatnosti mirovina.</p> <p>Novi ZOMO ni na koji način ne rješava pitanje održivosti mirovinskog sustava, jer se ono može riješiti samo povećanjem stope zaposlenosti i rastom BDP-a, a ne pravnim aktima.</p>	<p>ODGOVOR: Pod pitanjem održivosti mirovinskog sustava smatra se mogućnost financiranja propisanih prava u dužem razdoblju, s obzirom na nepovoljna kretanja u gospodarstvu, na tržištu rada, demografiji i dr. Točno je da ZOMO kao pravni akt ne može riješiti održivost mirovinskog sustava, ali može kreirati takva prava iz mirovinskog</p>

			<p>osiguranja koja se mogu financirati raspoloživim dohotkom. Osiguranje socijalne adekvatnosti mirovina znači osiguranje razine mirovina i zaštitu umirovljenika od siromaštva kroz određene institute solidarnosti. ZOMO je takvu solidarnost zadržao kroz institut najniže mirovine koja se određuje osiguranicima čija je mirovina određena na temelju plaća i osnovica osiguranja manja od te mirovine.</p> <p>Smanjenje udjela troškova za mirovine i mirovinska primanja u BDP se spominje zbog potrebe da se smanje troškovi za mirovine ostvarene pod povoljnijim uvjetima i tranzicijski trošak. Udio proračuna u financiranju troškova za mirovine iznosi oko 46%, a 54% troškova financira se iz doprinosa.</p>
		<p>Nejasno je zašto se kao cilj navodi „smanjenje udjela troškova za mirovine i mirovinska primanja u BDP-u“, budući da ovo ne proizlazi niti iz jednog strateškog dokumenta, niti se čini potrebnim i opravdanim, budući da je udio mirovina u BDP-u RH ispod prosjeka EU.</p> <p>Nejasno je i na koji se način namjerava postići „povećanje broja osiguranika uključenih u dobrovoljno mirovinsko osiguranje“, budući da nisu navedene (niti u Strategiji, niti u nedavno usvojenom paketu mirovinskih zakona) nikakve mjere kojima bi se ovo poticalo. K tome, postojeći poticaji za dobrovoljnu mirovinsku štednju ionako su s aspekta socijalne politike i borbe protiv siromaštva problematični, budući da njima država subvencionira imućnije građane (jer si oni s prosječnim i ispodprosječnim primanjima dobrovoljnu mirovinsku štednju ne mogu priuštiti). Radi se o socijalnom transferu, a oni su opravdani jedino ako smanjuju nejednakosti, a ne ako ih dodatno povećavaju!</p>	<p>ODGOVOR: Donošenjem Zakona o dobrovoljnim mirovinskom fondovima izvršeno je usklađenje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije. Cjelovito uređenje poslovanja dobrovoljnih mirovinskih fondova te društava koja njima upravljaju je od velike važnosti, s obzirom da navedene institucije imaju značajnu ulogu u osiguravanju integracije, učinkovitosti i likvidnosti financijskih tržišta. Dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje, kao i cjelokupan mirovinski sustav, je dugoročno osiguranje pa ga je potrebno poticati i razvijati neovisno o trenutnim nepovoljnim čimbenicima, kako bi se osigurala trajna i učinkovita socijalna sigurnost, koja bi trebala jamčiti socijalnu sigurnost i određeni životni standard u starijoj dobi, a dobrovoljno mirovinsko osiguranje treba predstavljati središnju točku učvršćivanja europskog socijalnog modela.</p>

		<p><i>Str 35-37, poglavlje 4.8</i></p> <p>Više od polovice ovog poglavlja bavi se mjerama fiskalne konsolidacije, za koje nije jasno kakve veze imaju s prezaduženošću građana. Umjesto toga, trebalo bi jasnije i detaljnije razraditi planirane zakonodavne aktivnosti vezane uz potrošačko kreditiranje, ovrhe, osobni bankrot i sl.</p>	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA
13.	Nezavisni hrvatski sindikati	<p>U polaznim osnovama za izradu strategije, gdje se identificiraju glavne i specifične prepreke koje utječu na ostvarenje ciljeva, smatramo kako konstatacija kako je nedostatan udio visokoobrazovane populacije uzrok neusklađenosti sustava obrazovanja s potrebama tržišta rada nije točna. Naime, RH ima problema s neusklađenošću sustava obrazovanja s tržištem rada, ali uzrok tog problema nije sam po sebi nedostatan broj visokoobrazovanih građana već nedovoljno specijaliziran način obrazovanja te je potrebno obrazovati ljude na način da kada završe školovanje znaju raditi ono za što su se obučavali. U RH bi se trebao poticati razvoj zanatskih djelatnosti kroz obrazovanje koje bi imalo veći naglasak na praksi. Ekonomski oporavak se zasniva na malom i srednjem poduzetništvu, što osim visokoobrazovane populacije koja bi trebala biti kreator ideja, nameće potrebe za kadrom koji bi bio kvalitetan izvršitelj. Vezano za visokoobrazovanu populaciju trebao bi zabrinjavati mogući "odljev mozgova" što su novije zemlje članice EU gotovo sistematski iskusile, dok je kod nekih on imao zaista visoke razmjere. Iz razloga što je cjeloživotno učenje postavljeno kao prioritetan cilj borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, logika nalaže kako bi jedan od ciljeva trebao biti sprečavanje toga odljeva. Na taj način bi provedbeni program imao temelj za uključivanje mjera i sustav praćenja migracije visokoobrazovane populacije iz RH.</p> <p>Vezano za stanje siromaštva i socijalne isključenosti te dohodovne nejednakosti želimo ukazati na to da metodologija praćenja preko pokazatelja siromaštva nije odgovarajuća za donošenje zaključka o pravom stanju siromaštva u Republici Hrvatskoj. Naime prag rizika od siromaštva se utvrđuje tako da se za sva kućanstva</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE</p> <p>Što se tiče citiranog teksta naveden je izvor, za razliku od ovih paušalnih procjena za koje nije vidljivo na čemu se temelje. Nadalje, u tekstu strategije je posebno apostrofirana povezanost tržišta rada i obrazovanja i odnosi se na sve razine i vrste obrazovanja te nije jasna ova ocjena. Ostale konstatacije o „odljevu mozgova“ nisu tema ove strategije</p> <p>Ovo je već ugrađeno u tekst Strategije, a na prijedlog profesora Šućura od 18. rujna 2013. Spomenuti tekst se nalazi ispod Ciljeva Strategije i glasi „Vezano za</p>

		<p>izračuna ekvivalentni dohodak po članu kućanstva, a zatim se utvrđuje srednja vrijednost (medijan) distribucije dohotka i 60% od izračunate srednje vrijednosti čini prag rizika od siromaštva. Na temelju ovakve metodologije ne dobiva se realan prag rizika siromaštva koji bi trebao predstavljati minimalni iznos novčanih sredstava kojim bi se zadovoljile primarne potrebe najsiromašnijeg stanovništva već se ovakvom metodologijom dobiva prag koji se temelji na primanjima cijelog uzorka što smanjenjem mase dohodaka smanjuje prag rizika od siromaštva, a to ne znači da se smanjio potreban iznos novčanih sredstava nego, dapače, u pravilu se događa da cijene i visina rashoda rastu, a raspoloživi dohodak za pokriće tih troškova pada pa tako zapravo raste i produbljuje se i samo siromaštvo. Stopa rizika od siromaštva, kao i većina drugih pokazatelja, računa se na temelju praga što dovodi do upitne objektivnosti većine pokazatelja. Pošto je metodologija usklađena s Eurostatom pa se nema mogućnosti mijenjati, predlažemo da se praćenja siromaštva provodi na način da postojeći statistički pokazatelji budu fiksirani i da se daljnje praćenje provodi korigiranjem pokazatelja sa stopom inflacije. Na taj način bi se dobila realnija slika i ne bi se ovisilo o zakašnjelim podacima DZS-a.</p>	<p>statističko praćenje stope siromaštva, Državni zavod za statistiku će izračunavati pokazatelje prema dvjema linijama siromaštva: „promjenljivoj“ (60% medijana nacionalnog dohotka) i „fiksiranoj“ (linija siromaštva će se odrediti i fiksirati u 2012. i usklađivat će se sa stopom inflacije),</p>
		<p>Također želimo napomenuti kako bi detaljnija usporedba pokazatelja siromaštva, a ne samo stope rizika od siromaštva, uz pomoć podataka Eurostata dala kvalitetniju podlogu za provođenje provedbenog programa ove Strategije. Usporedba stavki materijalne deprivacije u RH, kao i drugih pokazatelja siromaštva, u odnosu na druge zemlje članice omogućila bi lakše identificiranje područja, a time i kreiranje mjera uz eventualnu pomoć iskustava drugih zemalja članica. Navedeni statistički podaci ništa ne govore ako se ni sa čim ne usporede.</p>	<p>NE PRIHVATLJIVA SE Detaljnija usporedba pokazatelja siromaštva ne treba biti prikazana u Strategiji uz napomenu da će se poticati znanstvena istraživanja koja će se temeljiti na pokazateljima siromaštva prema podacima DZS-a i Eurostat-a.</p>
		<p>Iz tablice koja prikazuje strukturu socijalnih troškova u RH (18. mjesto) evidentno je kako je udio socijalnih troškova u BDP-u smanjen u RH u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu i planovi su da se takav trend nastavi, dok je istodobno iz prikazane tablice vidljivo da je prosjeak EU 27 značajno veći u usporedbi s Republikom Hrvatskom i samo je neznatno smanjen u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu. Navedenim se dolazi do zaključka kako bi u Strategiji borbe protiv siromaštva trebao biti postavljen cilj povećanja udjela socijalnih troškova u BDP-u, bez obzira na kojoj razini on bio postavljen, jer zbog trenda pada gospodarske aktivnosti, smanjenjem apsolutnih iznosa socijalnih transfera samo se još dodatno produbljuje postojeće siromaštvo.</p>	<p>Podaci za troškove socijalne zaštite u dosada promatranom razdoblju, u apsolutnim iznosima, su relativno stabilni i kreću se negdje oko 68 milijardi kuna. Također, godišnji Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske, gledajući prema rashodovnoj metodi u tekućim cijenama također je ostao relativno stabilan (328.736.937.252 kuna u 2011. godini). Statistička stabilnost gore naznačenih</p>

			<p>konstitutivnih elemenata za posljedicu je imala i stabilnost jednog od glavnih indikatora kojim se ocjenjuju javni naponi u pružanju socijalne zaštite, a to je udio socijalne zaštite u bruto domaćem proizvodu države. Kada se vrši usporedba Republike Hrvatske s drugim državama ili EU-28, valja uzeti u obzir i činjenicu kako relativni rast socijalne zaštite u određenoj državi ne znači nužno i rast u apsolutnim iznosima. Tako će, ukoliko u određenoj državi dođe do pada BDP-a, iako nije došlo do promjene u apsolutnim iznosima utrošenim za socijalnu zaštitu, doći do porasta udjela socijalne zaštite kao postotka BDP-a. Također, valja uzeti u obzir i kako različite države prakticiraju različite fiskalne utjecaje na novčane naknade socijalne zaštite obuhvaćene ESSPROS statistikom. Naime, određene naknade mogu biti podložne oporezivanju i/ili primjeni sustava doprinosa, bilo na način da tvore samostalnu poreznu osnovicu, bilo da se oporezuju kao dohodak zajedno s drugim primicima. Koje naknade će biti obuhvaćene ovim mjerama i putem kojih stopa, razlikuje se od države do države. Najsvježiji podaci objavljeni od strane Eurostat-a ukazuju, od države do države, na koji način i u kojem obimu fiskalni sustav utječe a krajnji iznos pružene naknade socijalne zaštite, a time i na raspoloživi dohodak krajnjeg korisnika. Samim tim, poredak država s obzirom na ukupni iznos socijalne zaštite utrošen u</p>
--	--	--	--

			određenoj godini može se razlikovati u relevantnoj mjeri, a s obzirom na to da li se promatraju bruto ili neto iznosi.
	Primjedbe na konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja	<p>U dijelu gdje se govori o osobama koje su izložene zaduživanju nalazi se jedna netočna konstatacija. Naime, u tekstu je navedeno da se stanovništvo od kraja 2012. godine postupno razdužuje što nije točno. U listopadu 2012. godine evidentiran je ukupan iznos duga građana u iznosu od 127,2 milijarde kuna, dok je u studenom 2013. godine evidentiran dug od 127,7 milijardi kuna i unatoč tome što je dug u pojedinim promatranim mjesecima neznatno padao, konačni učinak je rast ukupnog duga građana po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,03% (geometrijska sredina vremenskih nizova). Rast nije velik, ali nikako se ne može govoriti o poboljšanju.</p> <p>U poglavlju koji govori o borbi protiv zaduženosti navedena je konstatacija kako smanjenje poreznog opterećenja izravno smanjuje proračunske prihode što u potpunosti nije točno jer se povećanjem poreznog tereta istodobno smanjuje porezna osnovica pa je konačan učinak ekonomski neizvjestan. Pošto se navedeno poglavlje odnosi na prezaduženost, mišljenja smo kako treba opisati kretanje broja blokiranih računa građana i visinu njihovog duga zbog neizvršenih osnova za plaćanje o čemu Fina redovito izvještava. Naime, prema posljednjim podacima (prosinac 2013.) broj blokiranih građana zbog neizvršenih osnova za plaćanje iznosio je 299 795 dok se njihov dug popeo na visokih 23,82 milijarde kuna što je rezultat kontinuiranog rasta od prosinca 2012. godine kada je zabilježeno 245 441 blokiranih građana s visinom duga od 17,68 milijardi kuna. Podsjetimo se kako je prije nepunih godinu dana Predsjednik RH dao preporuke prema kojima bi se trebao donijeti Zakon o osobnom stečaju i pošto Ministarstvo pravosuđa radi na tome, a ova se strategija odnosi na razdoblje od šest godina, u već spomenutom poglavlju koje govori o zaduženosti spominju se predstečajne nagodbe, a nigdje planirani Zakon o osobnom stečaju koji je izravno vezan za borbu protiv prezaduženosti, a time i siromaštva i socijalne isključenosti.</p>	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA
14.	Mario Marić - načelne primjedbe i prijedlozi	Poštovani, obraćam vam se s prijedlogom poboljšanja socijalne skrbi HIV pozitivnim osobama u Republici Hrvatskoj. Koliko je meni poznato više od 10 godina nisu se mijenjala prava socijalne skrbi prema ciljanoj populaciji, a realno stanje je jako teško. Svjedoci smo teške krize, nezaposlenosti i kod	

poboljšanja teksta	<p>zdrave populacije, te možete zamisliti u kojim problemima kod pronalaska posla se nalaze ljudi s HIV dijagnozom i koji žive diskriminacijom i stigmom.</p> <p>Liječenje i stabilna zdravstvena slika ovisi i o materijalnoj sigurnosti svakog oboljelog,naime medicinska struka jasno je rekla da svakodnevna terapija (koja je besplatna u RH) i zdrav život, odnosno zdrava prehrana i dodatci prehrani su dva glavna dijela u održavanju stabilne slike pacijenata. Ovdje napominjem da Hrvatski nacionalni program za prevenciju HIV/AIDS-a u Republici Hrvatskoj 2011-2015, isključivo naglašava važnost proširenja socijalnih prava (pod točkom „ Ciljevi“ , strana 8.točka 3) citiram: Pružanje optimalne skrbi osobama koji žive s HIV-om podrazumijeva proširenje socijalne, psihološke i pravne pomoći... citat završen.</p> <p>Želim napomenuti da prema podacima koje raspolaže HZJZ u Republici Hrvatskoj koji kažu da je u Hrvatskoj registrirano 1102 osobe s dijagnozom HIV-a u razdoblju od 1985-2013 godine, te je u istom razdoblju umrlo 176 osoba.</p> <p>S ovim brojkama želim naglasiti da proširenje socijalnih prava osobama oboljelih od HIV-a, ne bi bila velika financijska stavka, a naravno govorimo o kategoriji nezaposlenih ljudi-što na kraju znači da nisu sve HIV osobe nezaposlene.</p> <p>Nadalje želim naglasiti koliko je proširenje socijalnih prava ove populacije iznimno važno i za prevenciju i borbi protiv širenja ove opake bolesti. Izvješće HZJZ za 2013 na kraju posebno naglašava da epidemiološka situacija u vezi s HIV/AIDS se može značajno pogoršati ukoliko se ne bi provodile sve mjere Nacionalnog programa suzbijanja i sprečavanja širenja HIV/AIDS-a, te da je za ovaj posao potrebna potpora čitave zajednice i politike, jer ekonomska kriza i nezaposlenost mogu značajno povećati rizik od širenja HIV/AIDS-a.</p>	
Primjedbe na	Nakon što sam pročitao Vaš prijedlog teksta predlažem da se u tekstu	PRIHVATA SE

	konkretne dijelove teksta s obrazloženjem te prijedlozi poboljšanja	spominju diskriminirane osobe, Romi... doda i riječ HIV/AIDS oboljeli	
15.	<p>Više udruga; Inicijator: Udruga građana "SVETA MATI SLOBODE", Supotpisnici: "VIGILARE", Udruga za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanje dostojanstva i prava pojedinca, obitelji i vrijednosti života, Centar za obnovu kulture ☐ COK, Humanitarna udruga za osmišljavanje života osobama s posebnim potrebama "JOB", Katolička udruga „KAP DOBROTE", Udruga za cjelovit razvoj djece i mladih „NOVA EVA“, Udruženje Salezijanaca i suradnika, Humanitarna udruga za pomoć beskućnicima i socijalno ugroženim obiteljima "ULIČNI SUPUTNIK";</p> <p>Primjedbe i prijedlozi više udruga (kako je gore navedeno) dostavljeni su PDF formatu i vrlo su opširni, u većoj mjeri kritičnog i savjetodavnog karaktera. U nastavku je izvadak teksta za koji smo smatrali da je potrebno dati odgovore.</p>		
<p>Načelne primjedbe (str 4.)Primjedba 1.</p> <p>Strategija krši načela Deklaraciju o Domovinskom ratu, i to : ☐ Republika Hrvatska vodila je pravedan i legitiman, obrambeni i osloboditeljski, a ne agresivni i osvajački rat prema bilo kome u kojem je branila svoj teritorij od velikosrpske agresije unutar međunarodno priznatih granica. ☐ U skladu s temeljnim načelima pravednosti i građanske solidarnosti, Republika Hrvatska će u okviru materijalnih mogućnosti osigurati svim hrvatskim braniteljima, obiteljima poginulih i stradalnicima Domovinskog rata, koji su najzaslužniji za njezino stvaranje, punu zaštitu, dostojanstvo i skrb. ☐ Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora poziva sve građane, državne i društvene institucije, sindikate, udruge i medije, a obvezuje sve dužnosnike i sva državna tijela Republike Hrvatske, da na navedenim načelima štite temeljne vrijednosti i dostojanstvo Domovinskog rata, kao zalag naše civilizacijske budućnosti.</p>		<p>Ne prihvaća se.</p> <p>Primjedba nije razumljiva. Nedostaje konkretno obrazloženje u kojem dijelu Strategija krši Deklaraciju o Domovinskom ratu.</p>	
<p>Primjedba 2. (str.4.)</p> <p>U poglavlju POLAZNE OSNOVE ZA IZRADU STUDIJE; podpoglavlju ☐ društvena i gospodarska situacija NEDOSTAJU točke: 2.1.3. Domovinski rat ☐ ratne štete, izdaci za branitelje, žrtve i</p>		<p>Djelomično se prihvaća.</p> <p>U Strategiju će biti dodan tekst o važnosti Domovinskog rata i njegovoj povezanosti sa siromaštvom, kao jednim od značajnih društvenih i ekonomskih čimbenika koji utječu na siromaštvo.</p>	

<p>stradalnike rata u Republici Hrvatskoj: 2.1.4. Mirna reintegracija hrvatskog teritorija: 2.1.5. Zakon o općem oprost 2.1.6. Deklaracija o Domovinskom ratu; 2.1.7. Zakon o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga za vrijeme Domovinskog rata.</p>	
<p>Uvod, Primjedba 1. (str. 6)</p> <p>„Veliki broj nezaposlenih, ali i zaposlenih s malim primanjima ili neredovitim primanjima, mladih koji ne rade, veliki broj djece, starijih osoba i umirovljenika, osoba s invaliditetom, samačkih kućanstava u kojima žive žene, jednoroditeljskih obitelji, marginalnih skupina koje su osim siromaštvu izložene i raznim oblicima diskriminacije, te socijalna isključenost ovih i drugih skupina i pojedinaca koje direktno i indirektno ulaze u krug siromašnih, zahtijevaju organizirano djelovanje svih dijelova društva.“ (str.2)</p> <p>U tekstu nisu navedene obitelji npr. obitelji poginulih hrvatskih branitelja, obitelji hrvatskih ratnih vojnih invalida, djeca poginulih hrvatskih branitelja, obitelji hrvatskih branitelja, obitelji s djecom privremeno ili trajno narušenog zdravstvenog stanja, obitelji učenika i/ili studenta i obitelji s djecom (0 do 7 godina)</p>	<p>Djelomično se prihvaća</p>
<p>Najranjivije skupine stanovništva i zaštita od diskriminacije, Primjedba 2. (str.11)</p> <p>„Siromaštvo je u pravilu povezano s određenim demografskim i socijalnim obilježjima kao što su spol, dob, ekonomska aktivnost i sl., uvjetovano različitim društvenim i političkim faktorima, pa su tako neke skupine posebno zastupljene među siromašnima.“ (str.11) Neprihvatljivo je ne spomenuti kako je velikim djelom uzrok „siromaštva“, „ranjivosti“ i „socijalne isključenosti“ u Republici Hrvatskoj povezan s Domovinskim ratom. Republika Hrvatska je jedina članica Europske unije koja nakon 2. svjetskog rata ima i iskustvo Domovinskog rata čije izravne posljedice veliki broj građane Republike Hrvatske još uvijek trpi, a neizravne posljedice cjelokupno hrvatsko društvo. Stoga je</p>	<p>Prihvaća se.</p>

<p>potrebno, posebno istaknuti obrambeni i osloboditeljski Domovinski rat kao ključni čimbenik iz kojeg su proistekle nove društvene kategorije u povećanom riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.</p>	
<p>Najranjivije skupine stanovništva i zaštita od diskriminacije, Primjedba 4. (str.14)</p> <p>„Posebna kategorija građana koji su u riziku od socijalne isključenosti su dio hrvatskih branitelja i dio stradalnika RATNIH ZBIVANJA koji su suočeni s problemima poput siromaštva, invalidnosti, nezaposlenosti, bolesti, neriješenog stambenog pitanja, otežanih socijalnih kontakta i dr. U posljednje vrijeme evidentiran je određeni broj branitelja u prihvatilištima koji zbog psihičkih problema (PTSP) i drugih razloga, poput nedostatka potrebnih dokumenata, nisu u mogućnosti ostvariti mnoga prava, nemaju potporu obitelji i slično.“ (str.11) Izričaj „...ratnih zbivanja“ zamijeniti novim izričajem poštujući načela Deklaracije o Domovinskom ratu koju je usvojio Hrvatski državni sabor.</p> <p>Interpretaciju: „U posljednje vrijeme evidentiran je određeni broj branitelja u prihvatilištima koji zbog psihičkih problema (PTSP) i drugih razloga, poput nedostatka potrebnih dokumenata, nisu u mogućnosti ostvariti mnoga prava, nemaju potporu obitelji i slično.“ zamijeniti novom interpretacijom poštujući načela Deklaracije o Domovinskom ratu koja u načelu 5. donosi: U skladu s temeljnim načelima pravедnosti i građanske solidarnosti, Republika Hrvatska će u okviru materijalnih mogućnosti osigurati svim hrvatskim braniteljima, obiteljima poginulih i stradalnicima Domovinskog rata, koji su najzaslužniji za njezino stvaranje, punu zaštitu, dostojanstvo i skrb.</p> <p>Pod „psihičkim problemima“ (PTSP) Strategija vjerojatno podrazumijeva „ponovno proživljavanje stravičnih trauma doživljenih tijekom obrambenog i osloboditeljskog Domovinskog rata“.</p>	<p>Djelomično se prihvaća. Ministarstvo branitelja, osim skrbi za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji, HRVI, obitelji smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, u svojoj nadležnosti ima i skrb za civilne žrtve rata, ratne vojne invalide, mirnodopske vojne invalide, civilne invalide rata i sudionike rata sukladno Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.</p> <p>Zbog toga je stavljen jedinstveni termin koji objedinjava ranjive skupine u nadležnosti Ministarstva branitelja, kako one stradale u Domovinskom ratu, tako i one o kojima je Ministarstvo branitelja dužno skrbiti sukladno Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.</p> <p>Ne prihvaća se. Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji uređuje prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te uvjete i postupak za ostvarivanje tih prava.</p> <p>Ne prihvaća se. U Strategiji nije potrebno isticati definiciju PTSP-a.</p>
<p>Primjedba 10. (str.17) „Temeljem uočenih potreba i izazova u pogledu socijalnog uključivanja</p>	<p>Ne prihvaća se. Aktivnosti koje Ministarstvo branitelja provodi (Nacionalni program</p>

<p>i antidiskriminacije svih ranjivih skupina na svim razinama □ lokalnoj, PODRUČNOJ, nacionalnoj i EU, uključujući strategiju Europa 2020., Vlada Republike Hrvatske donijela je nekoliko strateških dokumenata koji sadrže opće i posebne ciljeve postavljene kao smjernice za kreiranje javnih politika usmjerenih na socioekonomsko uključivanje pojedinih ranjivih skupina. Pritom je poseban naglasak stavljen na financiranje iz svih raspoloživih izvora, načine praćenja i vrednovanja provedenih aktivnosti, uključujući prikupljanje podataka, te mehanizme uključenosti lokalne i područne samouprave i civilnoga društva. Stoga se, primjerice Nacionalna strategija za uključivanje Roma 2013. □ 2020., Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013. do 2016. godine, Migracijska politika RH za razdoblje od 2013. do 2015. godine ili Nacionalni plan za suzbijanje diskriminacije 2008. □ 2013. mogu smatrati komplementarnim ovom dokumentu, a njihovi ciljevi, mjere i aktivnosti integralnim dijelom nastojanja RH za uključivanje najranjivijih članova društva.“ (str.13) Vlada Republike Hrvatske, pa posredno i Strategija ne uočavaju nikakvu potrebu i izazove vezano i uz braniteljsku i stradalničku populaciju hrvatskog društva proisteklu iz Domovinskog rata. Ne uočavaju potrebe i izazove donošenja strateških dokumenata koji bi sadržali opće i posebne ciljeve kao smjernice za postavljanje javnih politika usmjerenih na socioekonomsko uključivanje braniteljske i stradalničke populacije proistekle iz Domovinskog rata.</p>	<p>psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata te povratnicima iz mirovnih misija, Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, rješavanje slučajeva nestalih osoba tijekom Domovinskog rata) sastavni su dio Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013. do 2016. godine. Također, provedba Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata te povratnicima iz mirovnih misija i Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja dio su strateških aktivnosti unutar ove Strategije.</p>
<p>Pristup socijalnim naknadama i uslugama, Primjedba 2. (str. 24)</p> <p>Razvojem ustanova veteranskih centara i izvaninstitucionalnih programa, korisnicima čese osigurati u sklopu stalnog ili privremenog smještaja stanovanje, prehrana, održavanje osobne higijene, zdravstvena njega i psihosocijalna skrb, te programi kojima se omogućava pomoć u obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti neposredno u njihovim kućanstvima i poboljšanje kvalitete življenja osoba teže narušenog zdravstvenog stanja, niskog socioekonomskog statusa te osoba koje nisu obuhvaćene postojećim oblicima skrbi, zatim savjetovanje vezano uz ostvarivanje različitih prava, organiziranje slobodnih aktivnosti, edukativnih programa te drugih programa s ciljem društvenog</p>	

<p>uključivanja“ (str.27)</p> <p>„Briga o ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata osiguranjem usluga pružanja njege i pomoći, psihosocijalna podrška i programi osnaživanja za samozapošljavanje i zapošljavanje te briga o socijalno najosjetljivijem dijelu braniteljske i stradalničke populacije razvojem ustanova veteranskih centara i izvaninstitucionalnih programa.“ (str.27)</p> <p>Veteranski centri bi trebali spadati u područje zdravstvenog sustava i dugotrajne skrbi.</p> <p>Briga o „Hrvatskim ratnim vojni invalidima“, a ne o „ratnim vojnim invalidima“ , pružanje „zdravstvene i socijalne podrške“, a ne „psihosocijalne podrške“ , pružanje „zdravstvene i socijalne“ skrbi, a ne „psihosocijalne skrbi“.</p>	<p>Ne prihvaća se.</p> <p>Veteranski centar neće obuhvaćati samo zdravstvenu skrb, nego će pružati niz prvenstveno psihosocijalnih usluga, a obuhvatit će i izvaninstitucionalne usluge. Također, termini psihosocijalna podrška, odnosno psihosocijalna skrb predstvaljaju puno širi spektar pružanja pomoći, nego samo termin socijalna podrška, odnosno socijalna skrb. Psihosocijalna podrška, odnosno skrb podrazumijeva integrativnu, proaktivnu i kontinuiranu pomoć, savjetovanje i osnaživanje za uključivanje pojedinca i obitelji u aktivan život za postizanje vlastite dobrobiti i dobrobiti za svoje bližnje, dok socijalna podrška, odnosno skrb, u užem smislu, prvenstveno podrazumijeva materijalne potpore i pomoći u ostvarivanju određenih prava, odnosno intervenciju države.</p>
<p>Pristup zdravstvenom sustavu i dugotrajna skrb, Primjedba 1. (str. 25)</p> <p>Duševni bolesnici, starije osobe kojima je potrebna dugotrajna zdravstvena skrb, SUDIONICI I STRADALNICI RATNIH ZBIVANJA, Romi, te zapuštena i zlostavljana djeca spadaju u ranjive skupine kojima će se pružati izvan institucijska skrb i odgovarajuća zdravstvena zaštita u zajednici.“ (str.28)</p> <p>Izričaj „duševni bolesnici“ zamijeniti izričajem „ osobe s privremeno i/ili trajno narušenim mentalnim zdravljem“.</p> <p>Potrebno je konzultirati hrvatske branitelje.</p>	<p>Ne prihvaća se.</p> <p>Primjedba nije razumljiva.</p>